

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 29. julija 1965
Leto XVII. — šte. 29. Cena 20 din

POMURSKI VESTNIK
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDESKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIC — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK ŠTEFAN BALAZIC. NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

K SLIKI

V Prlekiji so svečano proslavili Dan vstaje slovenskega ljudstva. Na predvečer so priredili nad Ljutomerom kresovanje in piknik. Na svečanosti je govoril o pomenu praznika tajnik skupščine občine Ljutomer Franjo Štebih.

V programu je sodelovala tudi godba na pihala. Ob tej priliki so nastopili godbeniki, ki so trenutno na taborjenju v odredu predvojaške vzgoje. Ob tabornem ognju se je zbralo staro in mlado.

Kako daleč smo z izvozom?

Vse hitreje vključevanje v mednarodno delitev dela se je nedvomno pozitivno odrazilo tudi v gospodarjenju delovnih organizacij lendavske občine. Z izvozom se trenutno ukvarjajo le Nafta, INDIP in trgovsko podjetje Univerzal. Mehanika, podjetje kovinske galanterije, pravzaprav tudi izvažajo preko finalistov, to je INDIP. Družbeni plan občine kakor tudi plan podjetja Nafta predvidevata v letu 1965 izvoz v višini 348 milijonov dinarjev in sicer 5 tisoč ton metanola v vrednosti 284 milijone uslug pri globinskem vrtnanju v Siriji in Indiji pa naj bi prinesle še 65 milijonov dinarjev. V primerjavi s letom 1964 je vrednostni plan izvoza večji za 11 odst., predvsem na račun večjega izvoza metanola. Podjetje je v I. polletju izvozilo 2.070 ton metanola, letni plan je torej količinsko dose-

žen z 41 odst., vrednostno pa s 34 odst. Podatkov o realizaciji uslug še ni, ker se le-te obračunavajo ob koncu leta. Letni plan bo po zagotovilih izpolnjen, saj je v II. polletju predvidena večja prodaja za izvoz.

INDIP se zadnja leta uveljavlja kot izvoznik volnene trikotaže, dežnikov in senčnikov. Predvideni plan izvoza dežnikov 20.000 komadov in 10.000 kg volnene trikotaže bo vrednostno predstavljal blizu 200 milijonov dinarjev. Izvoz v I. polletju pri dežnikih še ni realiziran, ker bodo te začeli izvažati v drugem polletju, pri volneni trikotaži pa je dosežen za 5 odst. Tudi tu je vrednostni izvoz v strukturi za razliko s prejšnjimi leti spremenjen, saj podjetje izvažajo visokokvalitetne in predvsem dražje proizvode.

Trgovsko podjetje Univerzal predvideva izvoz izdelkov domače obrti v vrednosti 25 milijonov dinarjev, v I. polletju je bil plan realiziran za 79 odst. kar pomeni, da je podjetje verjetno preizkusno planirano. Izvoz je usmerjen samo v države zapadne Evrope in v ZDA. To je le nekaj podatkov o doseženem izvozu v prvi polovici leta in vse kaže, da bo plan izvoza ob takem razvoju dosežen in morda tudi presežen.

VREME

za čas od 29. julija do 8. avg.

Okrog 8. avgusta padavine z ohlادتvijo, v ostalem bo prevladovalo lepo vreme, vendar okrog 29. julija in 3. avgusta krajevne nevihte.

Dr. V. M.

Odborniki želijo odgovor

Na zadnji seji občinske skupščine Lendava so odborniki postavili vprašanje o integraciji opekarn na področju občine. Lendavska in dolgovaška opekarna sta se že pred leti združili z gradbenim podjetjem v Lendavi, takrat verjetno z namenom modernizacije gradbene dejavnosti in ustvarjanja takega gradbenega podjetja, ki bo kos, po eni strani modernim in hitrim uslugam, po drugi strani pa naj bi bilo konkurenčno v cenah uslug tudi z drugimi tovrstnimi podjetji. To je prav gotovo koristna in dobra združitev, toda nekateri občani so že takrat postavili vprašanje zakaj se v to integrirano dejavnost ni vključila opekarna Dobrovnik. Rečeno je bilo, da je to opekarna sezonskega značaja, zastarela in da bi taka zavirala nadaljnji razvoj ostalih dejavnosti. Opekarna Dobrovnik še danes dela, čeprav ločeno, zanjo pa izvajajo upravne posle vodilni tovariši iz gradbenega podjetja. Ni potreba posebej poudariti, da so to honorarne uslugе,

ki niso majhne, saj je nekdo izračunal, da se teh honorarjev letno nabere blizu 2 milijona dinarjev, to pa za majhno dobrovniško opekarno ni ravno malo. Ob razpravi o novem gospodarskem sistemu je to, že pred leti aktualno vprašanje stopilo ponovno v ospredje. Povod zato je bil predlog naj bi občinska skupščina sprejela poroštveno izjavo v višini 7,5 milijona dinarjev za dobrovniško opekarno. Odborniki so bili mnenja, da poroštvene izjave ne sprejmejo vse dokler ne bo razčiščen vprašanje integracije. Enakega mnenja je bil pred tem že svet za družbeni plan in finance, kateremu je skupščina naložila naj ugotovi dejansko stanje in poroča na eni izmed prihodnjih sej. Posebno razveselivo ob tem je, da so zadevo načeli odborniki skupščine, ki se zadnje čase vse bolj kritično lotevajo vseh vprašanj našega družbenega življenja. Ali bomo torej združili tudi dobrovniško opekarno z ostalimi? Na to vprašanje bomo kmalu dobili odgovor.

Z OTVORITVENE SLOVESNOSTI MUZEJA NO RADGONA

DOKUMENTI NAŠE PRETEKLOSTI

Občani radgonske občine so zabeležili ob letošnjem Dnevu vstaje pomemben kulturni dogodek: v Radgoni je bil odprt muzej narodne osvoboditve. Otvoritveni slovesnosti sta med številnimi gosti in domačini prisostvovala tudi podpredsednik GO SZDL Slovenije dr. Joža Vilfan in član predsedstva Glavnega odbora združenja borcev Slovenije generalpodpolkovnik Boris Čizmek. Republiški poslanec Milan Klemenčič je ob tej priložnosti orisal zgodovinske razmere od radgonske upora do osvoboditve leta 1945, to je obdobje, ki je dobilo v muzeju svoje častno mesto. Tovariši Klemenčič je med drugim dejal:

Tovariši in tovarišice! Z občinskim praznikom 1961 smo se Radgončani oddolžili 146 žrtvam, ki so dale svoja življenja za domovino s tem, da smo njim na čast postavili in odkrili spomenik revolucije, ki krasi naše meste. Z današnjim jubilejem pa odpiramo muzej, ki ta njihova herojska dejanja zgodovinsko in dokumentacijsko utemeljuje — je uvodoma dejal tov. Klemenčič.

Muzejska zbirka vsebuje gradivo, ki posega v obdobje nastanka stare Jugoslavije, ko se je ustajala naša severna meja. Obmejno prebivalstvo ne bo pozabilo

dejanja avstroogrške soldateske, ki je dne 27. maja 1918, ustrelila Melihena in Ukoviča, ker sta navduševala svoje rojake za Jugoslavijo. Velikega pomena so bili boji Mojstrovih borcev, katerim so zavedni Radgončani po njihovi častni smrti postavili spomenik-svetilnik, vendar so ga nemški fašisti leta 1941 porušili. V letih po prvi svetovni vojni so se na obeh straneh meje oživela tudi šovinistična čustva, kakor jih po navadi srečujemo povsod na mejah, ko se staro stanje pretрга in je treba določiti ne samo novo državno mejo, marveč tudi nove odnose

med ljudmi. Ze samo dejstvo, da se je z novim urejanjem meje ustavil proces ponemčevanja, je pomenilo za plast radgonskih meščanov neprijetno prebujenje v novo realnost. V slovenskih krajevnih krogih tokrat Mure, pa se je nekoliko preveč občutila sprostitve tistih sil, ki so bile dotlej bolj ali manj zatrite in oslabilene. Sosedstvo, kakršno vlada sedaj med jugoslovanskim in avstrijskim bregom Mure je bilo takrat še nestvarna iluzija. V tedanjem ozračju na naši meji, še ni mogla uspevati nobena zlahtnejša oblika pravično in razumno urejenega sožitja.

Take čisto posebne, napete, obojejstransko izzivalne razmere, so v tistih letih do sklenitve mirovne pogodbe, ki je dokončno odločila spor za radgonski kot, navdihovale politične boje za našo mejo. Gorinja Radgona je bila v tem času to je od leta 1919 do 1921 sicer samopredmestje Radgone, vendar pa najzanesljivejša trdnjava obmejne slovenstva. Predstavljala je svojo najslavnejšo dobo. Takrat je bila ustanovljena v Radgoni tudi prva slovenska tiskarna v ob-

murskih krajih. Med izdajatelji »Murske straže« sta bili zastopani obe tradicionalni meščanski stranki in celo socialni demokratje. Odločitev St. Germainске mirovne konference je pomenila trd udarec za preveč razgrete glave tostran Mure, toda v bojih za novo mejo, se je izoblikovala širša narodnostna zavest.

Ko se vracamo danes v mislih na tiste dni 1941. leta, ko se je razplamtela vstaja slovenskega naroda, nam je težko razumeti veličino dogodkov, če se ne spomnimo težkega vzdušja, ki je vladalo takrat na tem delu slovenske zemlje. Naše prebivalstvo je bilo ves čas predaprilske Jugoslavije podvrženo močnemu germanskemu pritisku, ki se je posebno močno čutil in stopnjeval po letu 1938, ko je Hitler priključil Avstrijo k Nemčiji. Dobro izšolana peta kolona, ki je imela močno oporo v strnjeno naseljenih Nemcih v Apasški kotlini in pri okrog 2.400 članih Kulturbunda, ki so imeli v svojih rokah velik del ekonomske-političnih pozicij, se je posluževala

(Nadaljevanje na 2. strani)

O novi ekonomski reformi

Trije zbori zvezne skupščine so v soboto sprejeli vrsto zakonov, odlokov in priporočil, ki pomenijo začetek uveljavljanja gospodarske reforme.

Tako je določeno, da bo novi tečaj 1250 dinarjev za dolar. To bo močno vplivalo na položaj naših proizvajalcev v odnosu do mednarodnega tržišča. Sprejet je bil tudi poseben zakon o zamenjavi dinarja in sicer v razmerju 1:100 (za 100 starih dinarjev bomo dobili 1 novi dinar). Narodna banka bo izdala nove bankovce po 100, 50, 10 in 5 dinarjev ter nove kovance po 1 dinar, 50, 20, 10 in 5 par. Vendar bodo ostali po novem letu v veljavi tudi sedanji bankovci in kovanci. Sodijo, da bi stal Narodno banko takojšnji natis samih novih bankovcev okrog 10 milijard dinarjev, zato bo zamenjava postopna. Novi bankovci 50, 10 in 1 dinar bodo skoraj povsem podobni sedanjim bankovcem po 5000, 1000 in 100 dinarjev. Na njih bodo le nove oznake vrednosti, novi podpisi in nov datum. Ves čas, ko bodo v veljavi poleg novih tudi stari bankovci in kovanci bodo trgovine izkazovale pri vsakem blagu ceno za nove in za stare dinarje. Blago, ki stane sedaj 1000 dinarjev, bo stalo ob zamenjanem denarju 10 novih dinarjev. V enakem odnosu se bodo spremenila tudi posojila. Zamenjava denarja bo trajala približno 4 do 5 let. Novi kovanc za 1 dinar, ki bo zamenjaval sedanji stotak bo iz niklja, ostali kovanci pa iz podobnih zlitin kot sedaj.

Hkrati z veljavnostjo vseh sprejetih zakonov pa so stopile v veljavo tudi nove cene. V primerjavi s povprečjem cen v lanskem letu bodo znašale podražitve za okrog 24 odst., največje podražitve pa so predvidene za električno energijo in za premog.

Zvezni in gospodarski zbor sta dala delovnim organizacijam načelno orientacijo glede povišanja osebnih dohodkov, konkretno odločanje o tem pa ostane v pristojnosti delovnih organizacij. Osebnih dohodkov bodo tako povečevali le v onih delovnih organizacijah kjer bodo ustvarili za to dovolj dohodkov. Sprejet pa je zakon o 23. odst povečanju pokojnin in otroških dodatkov za 1200 din za vsakega otroka. Pokojnine in otroški dodatki bodo povečani s 1. avgustom.

Nove cene stanovanj naj bi se izračunavale na osnovi cen za izgradnjo stanovanj decembra 1964. Ker bo ponovna ocenitev stanovanj trajala precej časa, bodo plačevali občani sprva akontacije na račun povečanih stanarin.

Novi gospodarski ukrepi imajo v prvi vrsti namen, da delovne organizacije navajajo k večjemu izkoriščanju strojnih naprav, k večji produktivnosti, boljši organizaciji dela ter k produktivnemu zaposlovanju ljudi.

Zvezni izvršni svet je prav tako sprejel vrsto odlokov s katerimi so zajamčene minimalne cene za odkup nekaterih kmetijskih proizvodov. Predpisano je, da odkupna cena kravjega mleka ne more biti nižja od 28 dinarjev za masčobno enoto. Minimalna odkupna cena mastnih prašičev znaša 365 do 385 dinarjev za kg. Odkupna cena za prašiče tipa bekon I. razreda znaša 465 din, za II razr. pa 450 din. Za prvovrstne mesnatne prašiče v teži od 80 do 95 kg je cena 430 din za kg, v teži od 95 do 110 kg pa 440 din za kg, za prašiče težke od 110 do 125 kg (stare do 12 mesecev) pa je nova garantirana cena 450 din za kg. Te cene so za prvovrstne prašiče, za drugovrstne pa po že omenjenih težah 410, 420 in 430 din za kg. Za pitane piščance je določena minimalna odkupna cena 560 din za I. in 540 din za II. razr. S posebnim odlokom je zagotovljena tudi cena za pšenico in sicer 90 ter 100 din za kg, medtem ko znaša cena koruze 63 din.

Poleg omenjenega je sprejela zvezna skupščina še vrsto ukrepov v zvezi z davkom na promet, obrestmi na sklade v gospodarstvu, v zvezi z ukinitvijo prispevka iz dohodka itd.

Ob omenjenih gospodarskih ukrepih si postavljamo vprašanje čemu so potrebni. Če bi hoteli povedati na kratko, bi morali reči, da gre predvsem za ustvarjanje pogojev za svobodno delovanje ekonomskih zakonov, ki bodo silili proizvajalce in potrošnike k bolj-šemu gospodarjenju in vplivali na skladnejši odnos med proizvodnjo in potrošnjo. Z drugo besedo: trošili bomo lahko le toliko kolikor bomo proizvajali.

Tradicionalno srečanje izseljencev

Dan vstaje slovenskega naroda so občani lendavske občine proslavili skupno z izseljenci na tradicionalnem srečanju, ki je bilo tokrat na »Bobrih« na Dolnji Bistrici. Pester celodnevni program, v katerem so si izseljenci ogledali otroško bolnico v Ra-

kičanu, razstavo fotografij v Črenšovcih, se je nadaljeval na kolišču »Bobrih«. Stara prekmurska in slovenska narodna pesem je donela na mrtvem rokavu Mure, marsikateri rojak se je v mislih vračal v svoja otroška leta, (Nadaljevanje na 2. strani)

Dileme Latinske Amerike

Morda je bila Latinska Amerika le malokdaj na tako odločilnem razpotju kot prav letos in sklep o odložitvi konference organizacije ameriških držav v Rio de Janeiru je najboljši pokazatelj politične temperature. ZDA so si, kot je znano, prizadevale, da bi že na tem srečanju v začetku avgusta ustanovili — po vzgledu dominikanske odprave — posebne vojaške oddelke OAD, ki naj bi se, seveda pod washingtonskim vodstvom, uprle sleherni morebitni »komunistični intervenciji« na kontinentu. S tem da se je večina latinskoameriških držav izrekla za odložitve konference, je dobila pravzaprav nezaupnico tudi ta ameriška politika. Hkrati pa seveda to odlaganje razodeva tudi še vedno sorazmerno šibkost latinskoameriških dežel, da bi tudi aktivno obsojile intervencionistične posege ZDA.

ZDA so zabeležile lani v Latinski Ameriki nekaj svojih političnih zmag, zlasti spremembo v Braziliji, vendar pa bodo morale, kot kaže, letos na kontinentu nasprotno nekaj točk odpisati. Vrsta situacij v Latinski Ameriki je še v nastajanju in ko se bodo razpletle, se bodo tudi latinskoameriškim državam v celoti laže odločiti, kakšno stališče naj zavzamejo do ZDA, na katere so vezane in ki jih hkrati ne trpijo.

V Dominikani je položaj še vedno negotov; nekaj pa je že gotovo: da je prejšnja diktatura padla. V Ekvadorju lahko pride še do večjih presenečenj; že zdaj pa drži, da se je vojaška junta zrušila. V Panami vprašanje kanala vse bolj neodložljivo čaka na odgovor. V Braziliji bodo oktobra volitve guvernerjev, nato pa kmalu tudi še predsedniške volitve in ne glede na izglede opozicijskih kandidatov je celo Castello Branco uvidel, da desničarsko vojaški puč ni bil tako enoten, zaradi česar lahko prinese nadaljnji premik samo spremembo v levo. Kriza v malem Urugvaj je opozorila, da s klasičnim tipom formalne demokracije ne bo več mogoče reševati vse bolj perečih gospodarskih zadreg latinskoameriških držav. Gverilske akcije in kmečke vstaje, ki se spet ponavljajo v Venezueli, Kolumbiji in Peruiju, so sicer v marsičem delo skrajnih levičarskih skupin, vendar tudi to prispeva k atmosferi napetosti. Celot Argentina, katere vlada je zaradi bojzani pred Peronovo vrnitvijo na znatnej sila reakcionarna in policijska, v zunanji politiki kot velika latinskoameriška država ob severnoameriškem vmešavanju nehoti začenja nastopati z bolj neodvisnimi stališči; morda zdaj celo tudi zaradi tega, da bi v času, ko je njen tekmeč, Brazilija, nemočno vprežena v severnoameriški voz, prestižno v krogu latinskoameriških držav nekaj pridobila.

Glavna činitelja v sedanjem položaju Latinske Amerike pa sta seveda še vedno Mehika in Čile. Mehikanci so v nasprotju s severnoameriškim konceptom OAD kot vojaške organizacije glasno postavili zahtevo po zvezi za pomoč proti lakoti in bedi. Koliko bo sicer njihova statična revolucija v notranjepolitičnem smislu pod vodstvom novega predsednika Diaza Ordaza znova krenila naprej, je težko reči, toda na zunanjepolitičnem področju Mehika v dosledni borbi za neodvisnost in proti vmešavanju, prav zaradi ohranjanja svoje lastne suverenosti, tradicionalno vztraja. Čile po drugi strani vstopa v areno kot nov aktiven činitelj, čeravno morda še ne tako izrazit, a vendar z veliko bolj dinamičnim zaledjem in živim vrenjem. Res so na lanskih volitvah krščanski demokrati premagali socialiste toda tudi ideje sedanjega predsednika Eduarda Freia o latinskoameriški skupnosti kot gospodarski skupnosti so zelo napredne. Njegovo sedanje državniško potovanje po Evropi ne skriva značilne zahodnoevropske variante latinskoameriške obnove, toda v odnosu do ZDA je tudi taka emancipacija napredna.

Znižanje občinskih proračunov

V zvezi s prvimi ukrepi gospodarske reforme so te dni tudi v pomurskih občinah živahne razprave o rebalansih občinskih proračunov. Jutri bodo odborniki soboške občinske skupščine obravnavali nekatere cene in marže v trgovinah ter o gospodarjenju v prvem polletju. Podatki kažejo, da je proračunska potrošnja v soboški občini v okviru predvidevanj, vendar sodijo, da bodo ob rebalansu proračuna, to bo verjetno meseca septembra, zmanjšali proračunske izdatke, skupno z še dosedaj 5 odst. blokado — za okrog 210 milijonov dinar-

jev, kar pomeni približno 10 odst. celotnega proračuna. Priстойne službe pri občinski skupščini že pripravljajo potrebne analize za zmanjšanje proračunskih izdatkov. V lendavski občini dohodki občinskega proračuna niso taki kot so prvotno predvidevali. To predvsem zato, ker je v letošnjem letu manj zaposlenih kot so sprva predvidevali, s tem pa se je zmanjšal tudi proračunski prispevek. V Radgoni so prav tako že znižali proračun za 5 odst. in to poleg že obvezne 5 odst. blokade proračunskih dohodkov. O ponovnem znižanju

proračunskih izdatkov pa bodo razpravljali odborniki radgonske občinske skupščine na seji prihodnj tork ali sredo. Vendar sodijo da bo to znižanje zneslo največ 3 odst. celotnih proračunskih izdatkov.

Tečaj za pionirje v Banjolah

V taboru DPM Pomurja v Banjolah pri Puli je na dvanajstdnem tečaju 41 pionirjev in pionirk iz 26 šol lendavske, ljutomerske in soboške občine. Organizirale so ga zveze DPM navedenih občin. V njem bi se naj predstavniki pionirskih odredov seznanili z življenjem in delom pionirske organizacije ter usposobili v poedinih interesnih krožkih,

neplavalci pa tudi naučili plavati. Organizatorji so poskrbeli za rekvizite, da lahko živahno delujejo tehnični in športni krožki. Posebno zanimanje je za zadnje, kar je za mladino te starosti razumljivo. Pa tudi za modelarski, likovni in fotokrožek je med pionirji lepo zanimanje. Ob igrah na vodi in suhem ter ob spoznavanju kraja pio-

nirjem dnevi hitro minevajo. Bili so gosti sosednjega pionirskega tabora iz Badelj na dveh njihovih prireditvah, sedaj se pa sami pripravljajo na tako prireditve. V delovnem načrtu imajo še vožnjo z ladjo v Medulin ter ogled Pule. Vse prehitro jim bodo minuli dnevi, saj se v ponedeljek že vračajo domov in v tork zjutraj bodo pripovedovali svoje vtise svojim domačim.

Med novimi cenami

Po končanih popisih zalog so bile v Soboti nekatere trgovine v ponedeljek že odprte. V poslovalnici Planika prodajajo čevlje po novih cenah, tako so se otroški čevlji zvišali za 12 odst. plus prometni davek, (zvezni 12 odst. občinski 6 odst. in davek za poplavljenice 2 odst.). V tej poslovalnici so z ozirom na nove cene znižali gumijaste škornje za 10 odst. in nogavice iz sintetičnega materiala za 5 odst. Moška in ženska obutev pa se je podražila za 7 odst. na prejšnjo ceno. V sorodni poslovalnici obutve — Planika prodajajo čevlje po novih cenah z ozirom na povečani prometni davek, ki znaša skupno — 20 odst.

V poslovalnici Tehnopromet so že znane nekatere nove cene: kuhinjska oprema, ki je stala prej 97.350, stane po novi ceni 110.979 din. spalnica (stara cena 145.800, nova — 174.130 din), televizor (stara cena 168.000, nova 195.550 dinarjev), električni štedilnik (stara cena 64.900, nova 73.980, radio z gramofonom (stara cena 75.000, nova 85.500 dinarjev).

Tudi kruh in mleko sta bila v Soboti v torek še po stari

ceni. V zelenjavni trgovini in na tržnici so prodajali še vse po starih cenah.

Gostinski lokali še niso povišali cen, vendar pa vladajo tod nejasnosti glede prodaje cigaret.

Skorajda vse trgovine, ki prodajajo tekstil so bile v Soboti v torek dopoldne še zaprte, pred vrati pa so visele tablice — inventura.

V obrtnih in uslužnostnih delavnicah so še v negotovosti, ker ne vedo kako naj zaračunavajo usluge.

Podobna slika je v tem času tudi v drugih pomurskih občinah.

MURSKA SOBOTA

Sredi julija je odšla v Avstrijo na letovanje skupina otrok iz pomurskih občin. Ta izmenjava otrok je postala že tradicionalna: naši otroci letujejo v Seebodenu na Koroškem, avstrijski v počitniškem domu »Dane Šumenjak« v Baški.

20 tisoč nočitev več

Že v perspektivnem planu razvoja Pomurja iz leta 1961 je bil predvideni porast turizma v takšni meri, da bi števalo nočitev v letu 1965 doseglo okrog 95 tisoč. Predvidevanja plana so bila skoraj realizirana ob koncu lanskega leta. Prvi podatki o gibanju turistov in nočitev samo v radgonski in soboški občini pa kažejo, da so predvidevanja perspektivnega plana za prejšnji okraj Murska Sobota, prekoračena na teh dveh področjih. V prvih šestih mesecih je bilo namreč v teh dveh občinah že okrog 20 ti-

soč nočitev več kot v istem obdobju lani. Tako je v soboški občini zabeležen porast nočitev za 2 tisoč, medtem ko se je v Slatini Radenci v primerjavi s istim obdobjem lani povečalo število nočitev v letošnjem prvem polletju povečalo kar za okrog 18 tisoč. Nočitve tujih turistov v soboški občini so se letos povečale za 68 odst., v Slatini Radenci pa za 6 odst. Sedanje prenočitvene kapacitete zadovoljujejo, čeprav bi jih v Slatini Radenci in Moravcih rabili še več. Sedanjim prenočitvenim prostorom pa bo v

avgustu priključenih še 54 novih ležišč v novem hotelu »Groz« v Gornji Radgoni.

Letos bo na osnovi dosedanjega priliva gostov, domačih in tujih, v Pomurju verjetno do konca leta več kot 120 tisoč nočitev. Čeprav sedanje kapacitete zadovoljujejo pa bi z ozirom na naraščanje priliva turistov v prihodnje bilo potrebno usposobiti še več nočišč v privatnem sektorju.

Nepopolni podatki o prehodu inozemskih turistov čez prehod v Gornji Radgoni kažejo, da se je število teh od lanskih 6500 v prvem polletju povečalo na 18.500 letos. Številke o vstopu tujih motornih vozil pa nam povejo, da je bilo v prvih šestih mesecih letos že štirikrat več prehodov kot v istem obdobju lani. Tujih turistov pa bi verjetno prišlo še več, če bi preko radgonskega mosta lahko prišle tudi večje skupine z avtobusi, ki sedaj prihajajo v našo deželo preko mednarodnega prehoda v Šentilju.

—ič

ZBIGOVCI

Gasilsko društvo Zbigovci-Lastomerci je zelo aktivno. Pred nedavnim so v kraju urizorili tudi veseloigro »Charlyjeva teta«. Gasilsko društvo ima pevski zbor, ki nastopa ob vsaki proslavi. Kljub temu, da je veliko članov društva zaposlenih pri radgonskem kombinatu kjer delajo v polletnih mesecih tudi po vesdan, si prizadevni člani društva vendarle tu in tam odtrgajo nekaj uric prostega časa in jih žrtvujejo za delo v društvu.

Julijska številka Radenskega vestnika

Julijska številka Radenskega vestnika, glasila delovnega kolektiva Radenska slatina obravnava na 34 straneh važne gospodarske in druge probleme, ki se pojavljajo iz dneva v dan v zdravilišču. Uvodnik, ki ga je napisal odgovorni urednik Ernest Markuš, je posvečen 22. juliju, dnevu vstaje slovenskega naroda. Ravnatelj

RADGONA

V okviru praznovanja 20-letnice osvoboditve so organizirali uslužbenci občinske skupščine dvodnevno ekskurzijo. Ogledali so si muzej pri Urhu, Žužemberk, bazo 20 v Kočevskem Rogu in še nekatere druge kraje znane iz NOB.

Radio Murska Sobota

Petek, 30. julija:
17.00 Domača poročila, obvestila; 17.10 Vsega pomola — za vsakogar nekaj; 17.30—18.00 Zeleli ste — poslušajte.

Nedelja, 1. avgusta:
9.05 Zeleli ste — poslušajte; 11.40 Na valu 202; 12.00 Domača poročila; 12.05 V nedeljo popoldne: Aktualna beležka — Mali nedeljski koncert: Venček slovenskih in dal-matinskih narodnih — Kolektivi v gospodarski reformi — Pišta in Franca; 12.45 Oddaja v madžarskem jeziku; 13.30 Prenos sporeda RTV Ljubljana; 14.00—15.00 Zeleli ste — poslušajte.

Torek, 3. avgusta:
17.00 Domača poročila; 17.10 Obvestila in reklame, zabavna glasba 17.30 Sportni komentar; 17.35—18.00 Petindvajset minut operetne glasbe.

ODDAJA V MADŽARŠČINI:
14.30 Radio Murska Sobota; 14.35 Poročila v madžarščini; 14.45—15.00 Glasba za razvedrilo.

Bogo Verdev je napisal daljši prispevek o pomenu novih ukrepov v našem gospodarstvu in kaj lahko od teh ukrepov pričakujemo. Njegov je tudi članek Naj žive in se razvijajo tradicije NOB. V članku je prikazal razvoj proizvajalnih sil v naši republiki s številnimi primerjalnimi podatki. Prispevek Franca Sapača Znanje — je beseda, ki jo v zadnjem času močno poudarjamo, ima namen, kot omenja pisec, seznaniti in informirati člane kolektiva o nekaterih elementih in kategorijah poslovnega procesa, ki so potrebni za razumevanje uspehov ali neuspehov gospodarjenja, o čemer naj bi povedali še svojo besedo člani kolektiva. Njegov je tudi prispevek, ki govori o gospodarjenju v zdravilišču in o vplivih novih ukrepov. Ostali članki obravnavajo otroško varstvo, sklepe del. sveta zdravilišča, nove ekonomske ukrepe, festival bratstva in enotnosti itd. IKA

VOZIL BREZ VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

Na vaški cesti v Bakovcih se je v nedeljo dogodila huda prometna nesreča. Štefan Mesarič iz Satahovec št. 5, je z mopedom zavozil na kup gramoza in padel. Pri padcu je dobil hude telesne poškodbe in so ga prepeljali v bolnišnico. Ugotovili so, da je Mesarič opravljal moped brez voznškega dovoljenja. t. c.

NEPRAVILNO PREHITEVAL

V ponedeljek zvečer se je dogodila prometna nesreča na cesti III. reda v vasi Centiba, med mopedistoma Francem Kontrecom iz Petišovca in Jožetom Kocetom iz Kapce 36. Pri nesreči so se lažje telesno poškodovali Kontrec, Kocet in njegova žena Ana Kocet.

Do nesreče je prišlo, ko je Kocet vozil pravilno po desni strani iz Lendave proti Dolini za njim pa se je pripeljal Kontrec, ki ga je prehitel. Ko se je pripeljal Kontrec do Koceta je padel, padla pa sta tudi Jože Kocet in žena Ana. Ugotovljeno je bilo, da je Franc Kontrec vozil vinjen in zaradi tega so mu odvzeli tudi krl. t. c.

NASI IZSELJENCI IN SEZONCI ZA NOV OTROŠKI ODDELEK SOBOŠKE BOLNICE

Na pobudo nekaterih izseljencev in sezoncev, začasno zaposlenih v tujini, je podružnica Slovenske izseljeniške matice začela sprejemati tuja plačilna sredstva, ki jih naši rojaki na tujem darujejo za izpopolnitev opreme nove otroške bolnice. Dokaj izseljencev in sezoncev je v preteklih dneh že darovalo sredstva v ta namen. — V eni prihodnjih številkih bo naš list začel objavljati imena darovancev.

DOKUMENTI NAŠE PRETEKLOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

pri svojem delu najbolj rafiniranih metod. Razpolagala je z močnim propagandnim aparatom po nemških lastnikih vinogradov, ki so bili fašistično usmerjeni, spretno posredovala ljudem na tem terenu nacistično propagando. Kulturbundovci so na javnih shodih v črni uniformah odkrito nastopali proti Jugoslaviji. Tako so v letu 1938 organizirano izvedli pohod na Gornjo Radgono. Zasedli so v Apačah žandarmerijsko postajo, izobesili zastavo s kljukastim križem in vzklikali zdravice Hitlerju. Vse to so bile sistematizirane oblike prodiranja nacizma k nam. Temu odkritemu ali slabo prikritemu rovarjenju fašistov se takratni režim ni uprl. Molče in velikodušno ga je dopuščal, ali celo podpiral. Takšno je bilo stanje v naših krajih ob izbruhu vojne. Kmečki in vinarški polproletariat si je obetal s hitlerjevo okupacijo izhod iz svojega nevdružnega stanja. Navidezna konjunktura v prvih dneh okupacije je pripomogla, da se je v začetku poleg nekaterih zaslepljenih kmetov in vinarjev tudi ta sloj prebivalstva, ki bi v drugačnih pogojih moral biti nosilec upora, slepo vdajal okupatorju. Toda kljub izselitvam narodno naprednih in mislečih ljudi, so nastajale zdrave sile. V začetku so bili to posamezniki, razkropljeni in slabo organizirani. Neoziraje se na teror in nevarnost so se uprli okupatorju in začeli opozarjati ljudi na nevarnost, ki preti slovenskemu narodu. Za zgodovino nekega gibanja sicer niso bistveno važne osebnosti, toda heroizem teh ljudi je v tem, da so se uprli v prvih dneh okupacije na tako težkem terenu, ki je bil z ozirom na mejo silno izpostavljen divjanju okupatorja. Te prve sile so se kmalu povezele v Osvobodilno fronto, vodile ljudstvo in mu vlivale vero v zmago nad fašizmom. Velik del teh najprogressivnejših borcev, je v kruti borbi izkrmavel že leta 1941, o čemer pričajo dokumenti v tem muzeju, ki ga otvarjamo, je poudaril tov. Klemenčič.

Muzej narodne revolucije v G. Radgoni je pomembna kulturna pridobitev. Gradivo, zbrano in razstavljeno v muzeju narodne osvoboditve, ki je podkrepjeno z zapiski in dokumenti, nam jasno in prepričljivo govori o tem, da je v tej odročni, od središča osvobodilnega gibanja odrezani pokrajini prav tako kakor drugod plamen upora zajemal ljudstvo, ki si je želelo utreti pot v svobodo in ohraniti neodvisnost in nacionalni ponos slovenskega na naši severni meji, je zaključil tov. Klemenčič.

LAHKE POLETNE OBLEKE — ŽE OD 2.800 DALJE

PRODAJNI SERVIS

Modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR

Boljše gospodariti na vseh toriščih družbenega življenja

Na skupnem zasedanju zveznega in gospodarskega zbora zvezne skupščine pretekli petek je podal podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher obširen ekspozé, ki ga objavljamo v izveščku.

Izhodišče bližnje reforme — je dejal uvodoma tov. Kraigher — je vgraditi več stabilizacijskih faktorjev v naš celotni gospodarski mehanizem. Zaradi tega izhajamo v reformi iz tistih elementov, iz katerih se porajajo sedanja neskladja v cenah, predvsem v cenah med primarnimi proizvodi in finalnimi izdelki ter med domačimi cenami in cenami na zunanjem tržišču. Ta nesorazmerja so zahtevala v preteklem obdobju veliko administrativno prelivanje sredstev. Poglavitni namen celotne reforme je v tem, da pospešimo proces intenzivnejšega gospodarjenja, kar je pogoj za to, da se naše gospodarstvo širše vključi v svetovno tržišče, pa tudi obratno: širša vključitev našega gospodarstva v svetovno tržišče postaja pogoj za to, da se prične proces intenzivnejšega gospodarjenja, racionalizacije in modernizacije našega gospodarstva, ki se sicer ne bi moglo uspešno razvijati na ozkem jugoslovanskem tržišču.

Stabilizacija gospodarskih

gibanj pa terja tudi da se vse oblike potrošnje spravijo v realne okvire. Ze več let govorimo o tem, da moramo uskladiti investicijsko potrošnjo z našimi realnimi možnostmi in da moramo spremeniti strukturo investicij. Prav tako je obseg splošne potrošnje v naši državi razmeroma večji glede na ostale oblike potrošnje kakor pa v razvitejših državah, kar terja, da se tudi ta potrošnja dimenzionira glede na narodni dohodek, ki ga ustvarjamo. Zelo pa bi bilo škodljivo, če bi linearno zmanjševali vse oblike splošne potrošnje, ker bi s tem najbolj prizadeli prav tista področja, kjer imamo velike naloge, kot na pr. v šolstvu, zdravstvu itd.

Tov. Kraigher je za tem govoril o odločnosti, ki bo potrebna pri izvajanju nove reforme, kajti to odločnost javnost tudi pričakuje. Zatem pa je orisal dosednji potek javne razprave o novih gospodarskih ukrepih, ki izvirajo iz predpostavk 8. kongresa ZKJ ter drugega plenuma CK ZKJ.

temeljnih nalog in oblika usmerjanja gospodarskih gibanj in intervencij v gospodarstvu v novem gospodarskem sistemu. Ko je za tem govoril o nekaterih slabostih gospodarstva je Kraigher poudaril, da so v materialni strukturi proizvodnje velika nesorazmerja. Zaostajamo v proizvodnji energije, surovin in reprodukcijskega materiala. Na eni strani se ta proizvodnja dotira, po drugi strani pa rastejo predelovalne kapacitete, ki ob nizkih cenah surovin in reprodukcijskega materiala ter ob nizkih osebnih dohodkih ustvarjajo visok dohodek razen tega pa pritiskajo na uvoz surovin pri realno nizkem tečaju dinarja. Višina subvencij, ki jih dajemo surovinski industriji in energetiki se vzpenja na stotine milijard dinarjev.

Mednarodna izmenjava zavzema čedalje večje mesto v razvoju našega gospodarstva in svetovne cene vedno jasneje opozarjajo na naše notranje probleme. Neustrezni tečaj dinarja ni v prid niti go-

spodarstvu, niti ni osnova za resnično merilo vrednosti, pač pa pušča proizvajalce v zablodi, da so dobri izvozniki in da potem valijo na skupnost odgovornost, če ni dovolj deviz. Tudi na področju investicijske politike prispevajo razmajana razmerja v cenah k sprejemanju neustreznih investicijskih odločitev. Mnogi projekti se zdijo ob subvencioniranem izvozu zelo rentabilni, v resnici pa bremenijo proizvodne stroške in otežujejo konkurenčno sposobnost proizvodnje. Iz tega lahko povzamemo kolikšne vrednosti je določitev realnega tečaja dinarja. Vse to mora vplivati na bolj objektivna merila pri posameznih odločitvah v gospodarskih delovnih organizacijah. Prav zaradi neskladij v cenah se je v dosedanjem obdobju močno razvijala predelovalna industrija, četudi brez lastne surovinske baze. Večino te industrije bremeni kramarstvo in nizka produktivnost proizvodnje, mnoge kapacitete pa so tehnično in ekonomsko zastarele.

duktu, nato pa je govoril o okrepitvi materialne osnove samouprave v gospodarstvu.

Smotri reforme ne morejo biti realizirani brez maksimalnih naporov in prizadevnosti

vsega gospodarstva. Potrebno je racionalno trošenje vseh družbenih sredstev, predvsem pa pri onih investicijah o katerih odločajo družbeno-politične skupnosti.

Maksimalno varčevanje z družbenimi sredstvi

Kljub velikemu pomenu posameznih konkretnih ukrepov, o katerih sem govoril — je dejal tov. Kraigher — je gotovo, da bi vpliv te reforme izgubljal na učinku, če ne bi izvedli zares korenitega »kirurškega posega« na področju splošne potrošnje. Mislim, da nas popolnoma in enotno podpirajo vsi delovni kolektivi, predvsem pa neposredni proizvajalci pri sklepu, da bistveno zmanjšamo vse neproduktivne izdatke in da omejimo proračunsko in splošno

potrošnjo na vseh ravneh in pri vseh organih, ustanovah in institucijah na okvire možnosti, kakršne pogojuje narodni dohodek okrog 500 dolarjev na prebivalca. Zdaj namreč trošimo okrog 43 odst. narodnega dohodka v splošni potrošnji, to pa je celo več kot trošijo v ta namen najbolj razvite države. Zato predlaga izvršni svet naj bi sprejeli priporočilo, da je treba zmanjševati neproduktivne stroške delovnih organizacij in zmanjševati proračunsko potrošnjo.

Delovne organizacije naj se vključujejo v nove pogoje

Delovne organizacije čakajo velike naloge v zvezi v uvažanjem nove gospodarske reforme. Ukrepi nikakor ne bi smeli pretrgati kontinuitete v gospodarskih gibanjih. To ne pomeni, da ni potrebno, da organi upravljanja v delovnih organizacijah ne bi takorekoč že jutri proučili že sprejete investicijske in proizvodne odloke in da ne bi iskali izhoda v skladu z novo orientacijo k intenzifikaciji gospodarjenja, integraciji, bolj racionalnemu trošenju sredstev in hitrejšemu vključevanju v mednarodno delitev dela. Zelo važni nalogi, ki čakata organe upravljanja v delovnih organizacijah sta preusmerjanje delovne sile in ponovna proučitev sistema notranje delitve. Tudi te naloge naj se delovne organizacije lotijo takoj. Pri izvajanju teh nalog so potrebna stalna posvetovanja in dogovori med delovnimi organizacijami, sindikati in zbornicami, ki lahko nudijo delovnim organizacijam vso pomoč za lažje usmerjanje v nove pogoje gospodarjenja. V tem pogledu imajo posebno veliko nalogo ustrezni organi komun in republik in z njimi se bomo dogovarjali v zvezi z izvajanjem reforme.

Republike in občine čaka naloga, da ponovno prouče svojo orientacijo v splošni in proračunski potrošnji. Tu pa se ne bo mogoče ogniti nekaterim zelo perečim problemom, ki jih je treba razreševati v novih pogojih na področju šolstva, znanosti, zdravstva in socialne zaščite in ki jih je treba neposredno urejati v komunah in republikah ter iskati zadovoljive prehodne ukrepe.

Ukrepi, ki jih uveljavljamo za zmanjšanje trošenja sredstev socialnega zavarovanja in ki so šele začetni, zahtevajo od samoupravnih organov socialnega zavarovanja, da ponovno prouče vse oblike potrošnje in da aktivirajo rezerve, ki v organizaciji našega zdravstva, v administraciji socialnega zavarovanja in v drugih oblikah na tem sektorju niso majhne. V tej zvezi bi morali ponovno proučiti tudi vse predpise in predlagati spremembe tistih, ki zahtevajo neracionalno trošenje sredstev na teh področjih.

Ob koncu svojega izvajanja v zvezni skupščini je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher govoril še o nujnih vzporednih ukrepih, ki bodo omogočali izvajanje nove gospodarske reforme.

Problemi s kmetijsko mehanizacijo

Kmetijska zadruga Križevci pri Ljutomeru, ima od skupno 500 ha kmetijskih površin posejanih 50 ha z žitaricami. V teh dneh so že poželi nad 25 ha pšenice. Prvi rezultati kažejo, da bo zaradi neštetič poplav pridelek pšenice izredno nizek, saj so bila nekatera področja celo čestokrat poplavljena. Strokovnjaki menijo, da bo znašal pridelek pšenice izpod 2000 ton, kar je v primerjavi z lanskim letom na enaki površini občutno manj.

50 ha obdelovalne zemlje, ki je bila posejana s koruzo, pa so morali zaradi nenehnih poplav na novo posejati. Tako bo letošnji pridelek koruze v glavnem služil le za krmila. Zaradi neurejenega vodnega režima na Murskem polju, bo letošnja poljedelska dejavnost KZ Križevci negativna. V podjetju so ocenili, da bodo imeli zaradi poplav samo na področjih posejanih s pšenico in koruzo škode za 47 milijonov.

Drug problem, katerega je to sezono KZ Križevci še posebno občutila, pa je mehanizacija, brez katere si sploh ne moremo zamisliti sodobne kmetijske proizvodnje, saj so nekatera kmetijska dela v celoti odvisna od nje.

Industrija motora i traktorja Beograd, je med drugim začela izdelovati traktor IMT-555, ki je zelo podoben Fergusonu MF-65 (o problemu mehanizacije je v DELU pod rubriko »Pisma bralcev«, 24. julija t. l. izšel članek direktorja KZ Križevci tov. Toneta Slaviča, z naslovom »Kdo je odgovoren«). KZ je 2. aprila letos kupila traktor tipa IMT-555, ki je zaradi najrazličnejših okvar opravil do danes samo 160 efektivnih ur. Tovar-

na je zaradi tega primera podaljšala garancijo na eno leto, a delavski svet KZ zahteva nov stroj, saj so komaj pred kratkim našli glavno napako na traktorju, ki je imel vgrajen vijak v ohišje diferenciala namesto v koleno traktorja. Na vprašanje, kako je lahko prišlo do take napake, pa je zastopnik tovarne IMT Beograd odgovoril: »Pa to se može dogoditi u serijskoj proizvodnji.« Vendar to ni samo enkratni primer. Takih in podobnih primerov je še več. Npr. pri preskrbi rezervnih delov naših kmetijskih strojev, zaradi slabe izdelave kmetijskih strojev naše proizvodnje, o čem nam zgovorno priča ta primer itd. Zato se v podjetju upravičeno vprašujejo kdo je odgovoren za tako početje in kako naj kmetijski proizvajalci s slabo mehanizacijo zadostijo družbenim potrebam proizvodnje? Naše gospodarstvo, pa zaradi slabe kmetijske mehanizacije, zaradi takega in podobnega subjektivizma, trpi ogromno škodo, ki je letos zaradi elementarnih nesreč še znatno povečana.

P. Potočnik

Velike rezerve v gospodarstvu

Pogosto se postavlja vprašanje ali imamo dovolj materialnih in deviznih rezerv, da bi se lahko spustili v tako obsežno reformo. Čeprav so naše devizne rezerve majhne — je dejal Kraigher — se pri tej reformi naslanjamo predvsem na lastne možnosti. Naše re-

zerve so namreč v gospodarstvu in so tolikšne, da nam omogočajo lotiti se te reforme in jo terjajo, reforma pa je kot eno izmed poglavitnih nalog postavila ustvarjanje naših deviznih rezerv. Ustvarjanje in trošenje rezerv, politika rezerv postaja ena izmed

LJUTOMERSKA DU TER NJENI PROBLEMI

Vprašanje obstoja Ljutomerskega kluba

Najbolj množična in najbolj razgibana oblika dela pri Delavski univerzi Ljutomer, je splošnoizobraževalna dejavnost. V to področje spada tudi humanistično estetska vzgoja v klubu.

Razen stalnih televizijskih večerov, saj je klub odprt vsak dan od 7. do 23. ure, razen torka, so prirejali v klubu tudi oddaje »pionirji-pionirjem«, ki so predvsem razveseljevale najmlajše Ljutomerčane, šahovske večere za odrasle in mladino ter najrazličnejše razstave.

V zvezi s klubom se odpira več problemov, ki so prav gotovo vplivali, da ta oblika vzgoje ni dosegla takih uspehov kot pa bi lahko.

Največji problem so finančne sredstva, ki vsekakor ne morejo zadoščati nadaljnjemu razmahu klubske dejavnosti. Razen stroškov za organizacijo raznih predstav, mora Delavska univerza plačati visoko najemnino za klubski prostor, za razsvetljavo, čiščenje, za dežurnega in drugo. V tem proračunskem letu primanjkuje zavodu cca 1.500.000 din.

O finančnem vprašanju DU, so razpravljali na zadnji seji občinske skupščine, vendar ni nobenih izsledov, da se ta problem reši. Zato je svet DU mnenja, da naj bi vodstvo kluba prevzela DPD »Svoboda«.

Čeprav je vprašanje kluba še odprto, pa menijo, da bodo lahko kljub pomanjkanju finančnih sredstev zagotovili obstoj kluba, deloma z lastnimi sredstvi, ker je DU spričo večjega aktivnega delovanja ustvarila več lastnih dohodkov kot pa lansko leto, ali deloma s sredstvi delovnih organizacij in DPD »Svobode«.

V najpomembnejših gospodarskih panogah je v Ljutomerski občini 2600 zaposlenih. Od teh je 46% nekvalificiranih, 9,5% polkvalificiranih ter 2,5% kvalificiranih delavcev. Zato je Delavska univerza sklenila, da bo skupaj z delovnimi organizacijami organizirala boljše oblike izobraževanja kot doslej. V ta namen

bo DU v kratkem objavila vpis za izobraževalno sezono 1965-66, za naslednje tečaje in šole: ekonomsko srednjo šolo I. letnik, večerno osemletno šolo 7. in 8. razred, tečaj za polkvalifikacijo kovinske stroke, tečaj za tuje jezike ter poslovodsko trgovsko šolo. Razen tega pa še pripravljajo diskusijske večere, v okviru šole za starše ter za neposredne proizvajalce, katere bi seznanjali z novimi gospodarskimi ukrepi ter skrbeli za njihovo politično in družbeno vzgojo.

Upamo, da bo Ljutomerska Delavska univerza, kljub obsežnemu programu uspešno opravila svoje delo v naslednji izobraževalni sezoni, saj bi moralo biti vzgojno-izobraževalno delo nujno v interesu vsakega občana.

Peter Potočnik

MURSKA SOBOTA

Pred dnevi je odšla iz M. Sobote nekajčlanska delegacija, ki se je udeležila slovesnosti ob 20-letnici osvoboditve v Monostru na Madžarskem.

Godbe na pihala pravijo nekateri — Od tod verjetno tudi ponekod nezadovoljiva skrb in pomoč pihalnim godbam. Toda kadar je treba »rešiti« kakšno prireditve so godbeniki vedno na mestu. Na sliki — Ljutomerska godba na nedavnem mladinskem festivalu.

Prevelika skupna potrošnja

Skupna potrošnja je bila veliko večja kot so dopuščale realne možnosti. To je vzpodbujalo inflacijo v gospodarstvu. Tudi tukaj je bil tečaj dinarja neločljivo povezan z določanjem merila in z nalogo, da se razpolaganje z narodnim dohodkom in potrošnjo na vseh področjih spravita v meje razpoložljivih sredstev. Poseben problem je bila tudi osebna potrošnja ter odnos te do ostalih oblik potrošnje. Ni opravičila za to, da bi izvedli gospodarsko reformo na rovaš standarda — je poudaril Kraigher — Prav tako pa je treba nedvoumno poudariti, da osebni dohodek v daljšem obdobju nikakor ne morejo naraščati hitreje od produktivnosti dela. To tudi pomeni, da ni nujno, da vsakdo dobi povišico za podražitve in da mo-

ra obdržati enak standard kot ga je imel doslej. Če bi bilo tako, potem ne bi mogli doseči enega od bistvenih smotrov naše gospodarske reforme — proces naraščanja produktivnosti dela. Ob neprimeren tečaju dinarja smo imeli pogoste primere, da je bila nizka produktivnost visoko nagrajevana, oni pa, ki so bili visokoproduktivni za to niso dobivali odgovarjajočega plačila. Zato je nujno, da obstoji konkretna povezava med storilnostjo in osebnimi dohodki oziroma porastom standarda.

Ko je ocenjeval novi položaj delovnih organizacij v gospodarstvu je Kraigher navedel nekatere spremembe glede udeležbe delovnih kolektivov pri ustvarjenem neto pro-

OB NOVIH PREDPISIH O JAVNEM PROMETU NA CESTI

O traktorskih prikolicah, pešcih in mopedistih

Kmetijske gospodarske organizacije so zadnje čase poslale na republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije več dopisov, v katerih zahtevajo razne izjeme pri registraciji traktorjev in njihovih prikolic, ki so opremljene z naletnimi zavorami. Traktorji so bili že doslej, po pravilniku o registraciji motornih vozil, zavezani registraciji. Tudi temeljni zakon o varnosti prometa na javnih cestah glede registracije traktorjev ni prinesel nič novega. Traktorske prikolicе z naletnimi zavorami so vsekakor nevarne za vožnjo, zato je bilo tudi več prometnih nesreč, ki so se končale s hudimi posledicami. Od leta 1961 je veljal sklep, da so pristojni organi lahko registrirali enoosne prikolicе z naletnimi zavorami saj so to lažja vozila in dobršen del teže leži na vlečnem vozilu. Dvoosne prikolicе z naletnimi zavorami pa niso tehnično brezhibne in jih torej ni mogoče registrirati, vendar jih lahko kmetijske organizacije uporabljajo za lastne prevoze v mejah svojega kmetijskega posestva. Ta sklep pa je bil začasen in je pred časom bilo sklenjeno, da

morajo biti traktorske prikolicе, katerih največja dovoljena teža ne presega 3.500 kg (enoosne prikolicе) opremljene z naletnimi zavorami, medtem ko morajo biti traktorske prikolicе z največjo dovoljeno težo nad 3.500 kg (dvoosne prikolicе) opremljene z zavorami, ki začnejo delovati sočasno s pritiskom na zavorno stopalko vlečnega vozila (traktorja).

Vse kmetijske organizacije morajo torej do konca tekočega leta opremiti svoje prikolicе tako, kakor navaja sklep ter jih pravilno tehnično urediti, ker po 31. decembru 1965 ne bo več popuška, nja glede registracije teh vozil.

Potrebno pa je opozoriti predvsem pešce in kolesarje na nov položaj, ki jim ga daje temeljni zakon o varnosti prometa na javnih cestah. Pešci morajo izven naselja, kjer ni pločnikov hoditi po levi strani cestišča, skupine pešcev pa po desni strani. Pešec ima na cesti prednost le na označenem prehodu za pešce, druge pa imajo prednost vozila. Tudi tisti, ki poleg sebe vozi kolo (se ne pelje) ali pa invalidi v vozičkih brez motornega pogona, ter pešci, ki vozi otroški voziček, se smatrajo kot pešci in hodijo torej po levi strani cestišča. Kolesarji morajo imeti popolnoma opremljena kolesa, tudi z lučmi in odbojnimi stekli ne glede na obdobje dneva. Uslužbenici postaje LM dajejo kolesarjem, ki nimajo odbojne luči ali svetilke zaenkrat le blok »opozorilo« kolesar in lastnik mora v določenem času kolo urediti tako kot je potrebno. Mopedisti pa že opravljajo izpite, da bodo dobili voziško dovoljenje, saj bodo v prihodnjem letu obvezno registrirani tudi mopedi. Ti so sedaj bili v slabem tehničnem stanju.

Kam z mineralno vodo v Nuskovi?

Pobude, ki jih dajejo občani za urejevanje različnih komunalnih, gospodarskih, kulturnih, soc. in drugih vprašanj so vedno dobrodošle. Posebno takrat, ko so državljani voljni stvari z minimalnimi sredstvi urediti s prostovoljnim delom, pa tudi materialno pomagati s krajevnim samoprispevom ali kako drugače. Res je, da takšna prizadevnost občanov zadnji čas ni tako redka, vendar je potrebno zapisati, da so občani na področju krajevnih skupnosti Rogaševci med najbolj prizadevnimi. Sami so uredili že številne komunalne probleme in kadar koli jih srečaš, ti povedo o načrtih in nalogah. Tudi pred dnevi je pogovor s predstavniki krajevnih skupnosti zajel težave in želje, ki jih občani v tem predelu imajo. Pravijo, da bi najprej morali zgraditi porušeno most čez Ledavo, saj je sedaj od glavne ceste odrezanih okrog 200 gospodarstev in pretrgana pot v Fikšince iz Rogaševca. Toda nimajo dovolj sredstev, proračun krajevnih skupnosti ne premore dovolj in občani so pripravljeni stori-

riti marsikaj sami, ker most potrebujejo. Seveda, pogovarjali smo se tudi o vrelni mineralne vode v Nuskovi. Pred leti so začeli razmišljati o ureditvi vrelna v Nuskovi in doslej so vložili že precej sredstev. Prispevali so že precej denarja za vrtanje, pa tudi za analize, ki so jih napravili pristojni zavodi in strokovnjaki. Prvi rezultati so tu. Vode, je dovolj, pa tudi analize kažejo, da vsebuje takšne sestavine da jo lahko okarakteriziramo za mineralno vodo. Ljudje, ki živijo tam okrog in v okolici to vedo, zato jih je vsak dan okrog 200 pri vrelnu, da si natočijo osvežilne tekočine. Voda teče, kar 100 litrov na minuto je odteče, zato je bolje, če jo ljudje odnašajo. Tekočina je koristna in zakaj naj bi se vsa porazgubila po travniku? Čeprav je videti vse v redu, ni odveč vprašanje, ali je okrog vrelna vse lepo in prav. Brez dvoma, da ni. Morda je že vsak, ki je tod okrog kolovratil opazil, da čim bolj in dalj časa teče voda, tem bolj se nabirajo v blatu okrog vrelna in v betonskem bazenu ob

njem usedline, nečistoča. Curek vode je res meter ali dva oddaljen od umazanije, toda ni dovolj. Voda iz vrelna pijejo ljudje in zato bi okolica morala biti primerno urejena. V Nuskovi in v krajevni skupnosti Rogaševci se tega zavedajo, ker pa nimajo denarja ne morejo storiti skoraj nič. Nekaj pa bi morda le lahko storili! K vsemu je potrebno dodati še nekaj. Kaj bo namreč z vrelnem v prihodnje? Kot že rečeno, voda odteka, nekaj je ljudje popijejo, pretežni del pronica nazaj v zemljo ali pa ustvarja v neposredni okolici blato. Člani krajevnih skupnosti si prizadevajo, da bi vrelec dokončno uredili. Občani tudi vedo, da sami načrtov in želja ne bodo mogli izpeljati do kraja, nočejo pa se sprijazniti s tem, da bi začeto delo opustili. Tako pravijo: »Porabili smo že precej sredstev za to reč, zato bi bilo prav, da jo končamo. Sami ne zmoremo tega, veselimo bomo, če bo kdo dokončno ugotovil, da je gospodarno investirati še več. Voda, ki teče in je je dovolj, je zastoj, ugotoviti pa je po-

trebno njene resnične vrednosti in potem začeti z eksploatacijo tega naravnega bogstva. Morda je zainteresirana kakšna delovna organizacija za izkoriščanje te vode (slat. podjetje Slatina Radenci) ali pa občinska skupščina. Samo, da bo imela družba korist.« Končno bi bil že res čas, da nekdo končno odloči o u-sodi mineralne vode v Nuskovi. Ze pred mnogimi leti, so te vrelece izkoriščali in okrog dvajset kilometrov proti severu je v Avstriji znano zdravilišče Gleichenberg, pa bi bilo prav ugotoviti, ali je mineralna voda v Nuskovi po lastnostih različna od one bolj na severu. Če ni, in če so količine dovolj velike, bi se tudi pri nas doma »izplačalo« storiti kaj več kot doslej. V kolikor pa takšne investicije ne bi bile gospodarne, pa bi morali storiti vsaj to, da bi ljudje lahko vodo točili v bolj higienskem okolju. Končno ali je zares za prihodnost in sedanje stanje vrelna v Nuskovi odgovorna samo krajevna skupnost Rogaševci? K. Sukič

OB REALIZACIJI PROGRAMA SOBOŠKE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Najprej najbolj pereče naloge

Pri sestavljanju programa dejavnosti krajevnih skupnosti v Murski Soboti za letošnje leto, je svet KS upošteval tiste naloge in probleme, ki občane v mestu že dalj časa najbolj zanimajo. Zato program vsebuje predvsem urejevanje cest in ulic v mestu, parkov in nasadov, skrb za red in čistočo, kakor tudi prizadevanje za organizacijo družbene prehrane, otroškega varstva, celodnevne varstva otrok v šoli in še vrsto drugih stvari, ki so pomembne za normalno in harmonično življenje občanov tako v prostem času, kakor tudi takrat, ko so zaposleni na svojih delovnih mestih. Letos bo krajevna skupnost v Murski Soboti urejala predvsem sledeče komunalne zadeve. V septembru bo končno začela z asfaltiranjem Kroske ulice, takrat bodo uredi-

li tudi ovinek v Kerenčičevi ulici (pri katoliški cerkvi), meteorne vode, ki se nabirajo pri gasilskem domu, bodo usmerili po odtočnih kanalih v osrednji kanal, predvidena pa je tudi ureditev prehodov za pešce na najbolj prometnih ulicah v mestu. Sredstva za vsa omenjena dela so na voljo in v septembru bodo z delom pričeli. Krajevna skupnost namerava urediti tudi židovsko pokopališče, tam zasaditi drevesne nasade, dokončno pa bodo uredili tudi grobnice Rdečearmejev. V programu so predvideli tudi priprave za organizacijo celodnevne otroškega varstva na soboških osemlehtkah. To nalogo ne bo lahko rešiti, saj imajo dokaj ugodne pogoje za celodnevno varstvo otrok le na tretji osemlehtki. Seveda bo pri tem potrebna pomoč vodstev osnovnih šol in tudi drugih ustanov ter delovnih organizacij. Vsekakor pa je le s celodnevno otroškim varstvom v šolah, vsaj za otroke katerih starši so zaposleni, morda v izmenah ali pa cel dan, moč razbremeniti številne matere. V primeru, da bi celodnevno otroško varstvo lahko organizirali pa bo potrebno razmišljati tudi o pedagoškem kadru, ki bo takšno varstvo v danih pogojih lahko najbolje organiziral. Tudi varstvo otrok, starih manj kot tri leta, je pereč problem v mestu. Svet krajevnih skupnosti je predlagal, da bi naj krajevna skupnost zbrala družine ali posameznike, ki bi bili voljni prevzeti varstvo otrok za nekaj ur ali za cel dan in družine, ki imajo male otroke bi s posredovanjem KS lahko našle varuho. Predlog je verjetno v sedanjih pogojih umesten, ne bi pa bilo odveč, če bi ob načrtovanju novih stanovanjskih blokov, ki jih bomo v mestu še gradili, predvideli vsaj za več zgradb skupaj eno ali dve sobi kjer bi otrokom lahko uredili prijeten kotiček. Vprašanje prehrane zaposlenih, dijakov in vajencev je mestu še vedno odprto. Mladina se sicer lahko hrani v Domu pionirjev in mladine, vendar pa bo krajevna skupnost v jeseni oživila akcijo za ureditev prostorov družbene prehrane. Bolje bo vsekakor čimprej organizirati družbeno prehrano ker bo ob naraščanju prebivalstva v mestu to v prihodnje še težje. Krajevna skupnost pa skrbi tudi za red in čistočo v mestu. Ze letos bodo popravili ali namestili nove klopi v parku in v ostalih nasadih. Posebno trgovska podjetja bi morala še bolj paziti na čistočo pred svojimi lokali, recimo »Merkur« pri prodaji lučk, menijo na KS. Vse te naloge, ki čakajo krajevno skupnost v Murski Soboti, niso majhne. Uspešno jih ne bodo mogli opraviti niti člani sveta, ne samo zaposleni pri KS, pač pa le z enotno akcijo in prizadevanjem vseh prebivalcev mesta, kot tudi tistih, ki v mesto prihajajo. Verjetno je želja vseh, da bo mesto čim lepše, življenje v njem pa organizirano tako, da bo vsakdo zadovoljen. Zato pa je potrebno večje sodelovanje občanov pri izvajanju akcij in nalog, kakor tudi pri načrtovanju nalog krajevnih skupnosti na zborih občanov in drugih sestankih: —ič

STEVILO NESREČ NA CESTAH V POMURJU NEPRESTANO NARAŠČA:

Žalostna bilanca

Prva polovica letošnjega leta je za nami. Ze smo vajeni ob takšnem času delati različne obračune, bilance, poročila; seštevamo uspehe in na osnovi vsega tega spet predvidevamo za naslednjo polovico leta. Predvsem zato, da vsaj v mislih skušamo ugotoviti, če bodo v začetku leta sprejeta predvidevanja izpolnjena, prekoračena. Če načrte

gubili življenje 4 ljudje. 39 je bilo huje in 51 lažje ranjenih. Materialna škoda, povzročena v teh nesrečah, se je približala šestim milijonom dinarjev. Čeprav je komaj pol leta za nami, pa beležimo že ob koncu meseca junija letos v Pomurju 294 nesreč v katerih je 7 ljudi izgubilo življenje, 69 jih je bilo huje in 71 lažje telesno poškodovanih. Materialna

niki avtobusov. Kolesarji in mopedisti so zaradi vinjenosti bili največkrat udeleženi v prometnih nesrečah. Zaradi vinjenosti! Res, število motornih vozil narašča, ceste so čedalje slabše, vendar tudi tehnično vozila niso najbolj urejena, ne motorna (traktorji in mopedi) in tudi kolesa ne. Čeprav bi ob naraslem prometu pričakovali večjo opreznost uporabnikov cest, narašča število prometnih nesreč zaradi vinjenosti, neupoštevanja prometnih predpisov in izsiljevanja prednosti. Se tako stroge kazni in druge mere ne bodo dovolj koristile, če sleherni udeleženelec v javnem prometu ne bo storil najprej sam vse, da do nesreč ne bi prišlo. Potrebno je čim več preventivne dejavnosti v obliki prometne vzgoje na šolah, občanov preko predavanj v okviru strokovnih združenj šoferjev in avtomobanikov, v avtomoto društvih, delovnih kolektivih, v različnih drugih organizacijah V minulem šolskem letu je na šolah skoraj zamrla prometna vzgoja, posebno v občinskih središčih kjer bi bila zaradi večjega prometa najbolj potrebna. Ali je to prav, ali res ni pogojev, da bi storili kaj več kot je bilo doslej storjenega? Menda nas bodo šele hujše nesreče spomnile, kakšna je dolžnost pri vzgoji otrok (tudi prometni) šole in staršev.

Prometni znaki so skoraj povsod dobro opazni, ponekod pa so tudi v slabem stanju ali pa na nepravem mestu (Lendava). V Ljutomeru pravijo, da nimajo denarja za ureditev prehodov za pešce, v Murski Soboti pa prehodov tudi ni povsod tam, kjer bi morali biti. Zakaj? Morda zato ne, ker je to »dražje« kot pa življenje človeka. Če hočemo imeti več avtomobilov, motornih vozil, koles in hočemo varno čez cesto, najdemo še nekaj desetstotno dinarjev in uredimo prehode, postavimo nove prometne znake. Človek je neizmerno večje bogastvo kot trud in sredstva za vse to.

Tudi v Ljutomeru pionirji miličniki. Kot kaže je to ena najbolj priljubljenih metod za prometno vzgojo.

Nikjer nobenega tabora

Zaman v teh vročih poletnih dneh iščemo v bližnji okolici, ob naših letoviških krajih taborne prostore kjer bi naša mladina preživljala poletni oddih. Resda je precej otrok odšlo na morje, v planine ali drugam (predvsem tisti, ki imajo denar), večina otrok pa je kljub temu ostala doma.

Pred leti je bilo v zelenem gozdiču pri Radencih v poletnih počitnicah zelo živahno. Otroci iz vseh krajev Pomurja so pod vodstvom Partizana preživeli nekaj dni na taborjenju. V taboru so imeli organizirano družabno življenje, poleg tega pa so se mnogi naučili tudi plavati. Letos tega tabora ni, kar kaže, da se je tudi pri društvih Partizan nekaj zataknilo, da podobnih oblik mladinske rekreacije ne organizirajo več. Verjetno je pomanjkanje denarja tista ovira, ki je društva niso mogla premestiti.

Pri vsem tem bi bilo treba razmisliti, kaj delajo ostale specializirane organizacije (taborniki, počitniška zveza). Tod tudi gotovo vlada zatišje kar je za te organizacije

že značilno, da v času, ko bi morale delati — »spijo«. V poletnem času je v Murski Soboti težko dobiti šotor za taborjenje, za kar bi morale poskrbeti prav te organizacije, ki bi preko raznih servisov v času sezone nudile mladini in ostalim na razpolago tovrstno opremo.

Morda bi kazalo razmisliti o tem, ali je letovanje na morju res edina oblika mladinske rekreacije. Med mladimi je precej tudi takih, ki si ne želijo na počitnice na morje, temveč bi želeli zaradi manjših stroškov preživeti počitnice morda ob Negovskem ali Bukovniškem jezeru.

Lokvanji na Negovskem jezeru

Prometna nesreča ali samo akcija?

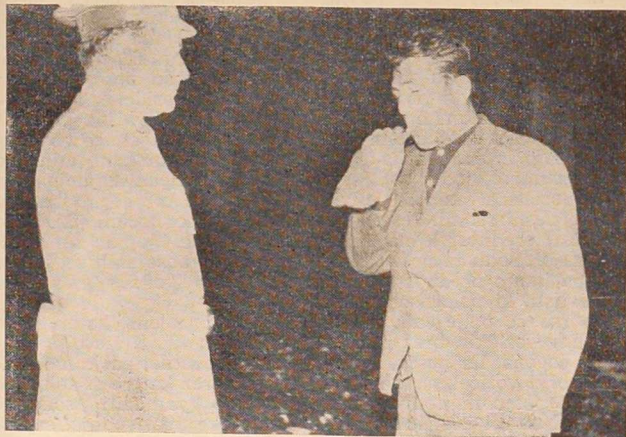
prekoračimo se veselimo, v največ primerih je vsaj tako, so pa tudi področja, katerih polletni ali letni obračuni so žalostni in zaskrbljujoči. Še toliko bolj če jih presegamo. Takšno je recimo področje prometa — prometnih nesreč. Tukaj sicer nismo ničesar ob novem letu planirali, le želeli smo, da bi bilo mrtvih, lažje in težje ranjenih in materialne škode mnogo manj, kot je bilo v minulem obdobju. Toda povsod sedaj ugotavljamo porast in ti obračuni ob izteku prvega polletja so zaskrbljujoči in žalostni. Pa si jih poglejmo bolj podrobno.

V letu 1964 je bilo v Pomurju 188 nesreč v katerih so iz-

Žetev tudi na Goričkem

Po goriških bregovih so ponekod že končali z žetvijo. V presledkih lepo vreme je zabesne kmetovalce sililo, da so pohiteli z žetvijo. Na družbenih površinah so začeli žeti pred dnevi. Na Cankovi je imela zadruga posejanih 30 ha površin s pšenico, med tem ko je kooperacijsko sodelovanje sklenjeno na 150 hektarskih površinah.

Tudi pri Gradu je imela zadruga posejanih 10 ha visokorodnih pšenice, od katerih predvidevajo, da bo dala najboljši pridelek italijanska sorta Leonardo. Strokovnjaki menijo, da bo pridelek od 25—30 q na ha. Tudi v kooperaciji imajo pri Gradu posejanih 109 ha pšenice visokorodnih sort, tako da bo pridelek po pričakovanju tudi na teh površinah zadovoljiv.

Bo kaj...?

nosti 50, zaradi neupoštevanja prometnih predpisov 132, izsiljevanja prednosti 13, slabih cest 43 in 56 nesreč je bilo zaradi drugih vzrokov. Udeleženi prometnih nesreč pa si sledijo v takšnem vrstnem redu: največ mopedistov, potem vozniki motornih koles, vozniki osebnih avtomobilov, kolesarji, pešci, vozniki tovornih avtomobilov, traktoristi in voz-

morali biti. Zakaj? Morda zato ne, ker je to »dražje« kot pa življenje človeka. Če hočemo imeti več avtomobilov, motornih vozil, koles in hočemo varno čez cesto, najdemo še nekaj desetstotno dinarjev in uredimo prehode, postavimo nove prometne znake. Človek je neizmerno večje bogastvo kot trud in sredstva za vse to.

NEDELJA, 1. AVGUSTA

8.05 Mladinska radijska igra, Vojslav Stanojević: Vesoljski gusarji; 8.45 Iz albuma skladb za mladino; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo-I.; 10.00 Še pomnite, tovariši... J. Grile: Skozi hajke in sneg; 11.00-11.15 Turistični napotki za tuje goste; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo-II.; 13.30 Za našo vas; 13.45 Pred domačo hišo; 14.00 Za vsakogar nekaj; 15.05 Vedri zvoki; 15.30 Humoreska tega tedna — J. Thurber: Najboljši človek na svetu; 15.50 Deset minut z majhnimi zabavnimi ansambli; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Mojsrške partiture; 21.10 Melodije raznih narodov; 22.10 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 2. AVGUSTA

8.05 Ansambel Mihe Dovžana in Trio Slavka Avsenika; 8.30 Pol ure z majhnimi zabavnimi ansambli; 9.00 Za mlade radovedneže; 9.15 Pesmi, ki ste jih peli v preteklem solskem letu; 9.30 Mali jutranji koncert; 10.15 Deset minut za pesem; 10.35 Naš podlistek — Lj. Tešić: Risba; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Trije sovjetski violinisti; 12.40 Vlado Golob: Slovenske narodne v priredbi za solo, zbor in orkester 13.30 Priporočamo vam... 14.05 S poti po deželah onstran Atlantika; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Poje mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 RTV Beograd poslušalcem RTV Ljubljana; 20.30 Lepe melodije; 20.50 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije; 22.10 Popevke se vrstijo; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Po svetu jazza — Predstavljamo Vam mojstra tenorsaksofona Lesterja Younga.

TOREK, 3. AVGUSTA

8.05 Od melodije do melodije; 8.33 Hugolin Sattner: Jettejeva prisega; 9.00 Početniško popotovanje od strani do strani, Ille Otter: Limončki iz ulice morskoga psa; 9.30 Pol ure z domačimi orkestri in ansambli zabavne glasbe; 10.15 Scene iz Godunove opere Faust; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Igor Stravinski: Pulcinella — suita za mali orkester; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Janez Pogačar: Tudi prvesnice naj dajo dosti mleka; 12.40 Čez hrib in dol; 14.05 Franz Liszt v pesmih in klavirskih skladbah; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 V tork nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 — Simfonična glasba; 18.15 Slovenski vokalni solisti, orkestri in ansambli zabavne glasbe; 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Majhen recital violončelista Otona Bajdeta; 20.20 Radijska igra Edita Morrisa: Cvetje iz Hirošime; 21.39 Serenadni večer; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Iz domačega repertoarja Simfoničnega orkestra.

SREDA, 4. AVGUSTA

8.05 S Zellerjem, Millőckejem in Ziekrerjem v valčkovem ritmu; 8.25 Jutranji divertimento; 9.15 Pojo mladinski pevski zbori; 9.30 Pol ure z domačimi orkestri in ansambli zabavne glasbe; 10.00 Dopoldanski radijski dnevnik: napoved časa, poročila in gospodarski sestavki; 10.15 Poje francoski tenorist Jacques Donauš ob spremljavi na cimbale in dve kitari; 10.30 Človek in zdravje; 10.40 Nekaj domačih in instrumentalnih izvedbi; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 12.05 Prerez Puccinijeve opere »Madame Butterfly«; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Silva Avšič: priporočljive sorte nizkega stročjega fižola; 12.40 Slovenske narodne pesmi; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Iz koncertov in simfonij; 15.00 Popoldanski radijski dnevnik: napoved časa, komentarij, glase, poročila, vremenska napoved, obvestila; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Mali koncert zbora Madrigalistov iz Celovca; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Iz fonoteke Radia Koper; 22.10 Od popevke do popevke; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Plesna glasba.

ČETRTEK, 5. AVGUSTA

8.05 Dopoldanski pele-mele; 8.25 Lahka glasba; 9.00 Početniško popotovanje od strani do strani; 9.15 Instrumentalna glasba za mladino; 10.15 Iz repertoarja ansambla ljubljanske opere; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš

prednosti; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Nada Puppis: Pravila o kontroli proizvodov krav; 12.40 Čez zelene trate; 13.30 Priporočamo vam...; 14.05 Križem po slovenski glasbi; 15.30 Koncert pihalne godglasbi; 15.30 Koncert pihalne gode Ljudske milice — dirigent Vilijem Marković; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Lirika skozi čas — Srednji vek; 21.40 Glasbeni nokturmo; 23.05 Iz sodobne ruske in poljske glasbe.

PETEK, 6. AVGUSTA

8.05 Zabavni zvoki; 8.35 Francoska solistična glasba iz starejše in novejšje dobe; 9.00 Pionirski tednik; 9.30 Iz narodne zakladnice; 10.00 Dopoldanski radijski dnevnik: napoved časa, poročila in gospodarski sestavki; 10.15 Lahka glasba; 10.35 Naš podlistek — Sestane z Iljfon in Petrovom; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Slovenski in drugi jugoslovanski samospevi; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Dušan Modic: Nova vzgojna oblika krošnje za sadno drevje; 12.40 Skoz vas; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočamo vam...; 14.05 Odmevi naših krajev; 15.20 Napotki za turiste; 15.30 Rado Simoniti: Kolednica mladinskih brigad, Radovan Gobec: Himna delu — zadnji stavek iz Mladinske simfonije; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željahi poslušalcev; 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrrov zabavne glasbe; 18.45 Kulturni globus; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.30 Zborovske skladbe Blaža Arniča; 21.00 Četrtr ure z ansamblom Jožeta Privška; 21.15 Oddaja o pomorščakih; 22.50 Literarni nokturmo.

SOBOTA, 7. AVGUSTA

8.05 Domače pesmi in napevi; 8.25 Koncertantne skladbe iz opusov velikih mojstrov; 9.00 Početniško popotovanje od strani do strani; 9.15 Naši skladatelji mladini; 9.30 Koncert tujih pihalnih godb; 10.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Tenorske arije iz oper Giuseppe Verdija; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Ferčec: Kakovost plemenskih bikov in telic; 12.40 Prek sončnih dobav; 13.30 Prek sončnih dobav; 14.05 Dve umetnici: panistka Mirka Pokorná in violinistka Ginette Neveu; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Nastopata zbora: SKUD »Tine Rožanc« p. v. Franceta Pergarja in moški zbor »Grafika« p. v. Francija Mileka; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Emanuel Chabrier: Fantastična borée — balatna suita; 18.15 Melodije tega tedna; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.30 Henry Cecil: Obe plati postave; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

TELEVIZIJA

ČETRTEK, 29. JULIJA

18.40 Poročila; 18.45 Po Jugoslaviji; 19.15 Glasbena porota; 19.45 V kinu bomo videli; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Harmonikarski duet Petpovič — oddaja studia Sarajevo; 20.40 Ringaringaraja ali satirični večer — izbor tekstov prof. Bruna Hartmana; 21.40 TV obzornik.

SLJEME, AVALA

18.30 Informativne oddaje; 19.45 Zanimivosti v svetu; 20.40 Srečen slučaj — TV igra; 21.40 Informativne oddaje.

PETEK, 30. JULIJA

18.40 Poročila; 18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse: Vkuhanje sadja; 19.00 Britanska enciklopedija; 19.15 Avanture pod morjem in nad njim — II. del; 19.45 Turistične razglednice; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Vesela ločitev — ameriški celovečerni film; 22.00 TV obzornik; 22.15 Koncert v studiu: Trio Acor-des francaises.

SLJEME, AVALA

18.30 Informativne oddaje; 18.45 Izobraževalna oddaja; 19.15 Narodna glasba — odd. studia Skopje; 19.45 Propagandna oddaja; 20.30 Celovečerni film; 22.00 Sahovski komentar; 22.10 Informativne oddaje.

SOBOTA, 31. JULIJA

16.00 Moskva: atletsko srečanje SSSR: ZDA; 18.30 Zgodbe in ne-zgode; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Cikcka; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Solidarnostno srečanje: Južnoameriške melodije in ritmi; 22.15 TV obzornik; 22.30 Zgodbe za vas — serijski film.

SLJEME, AVALA

19.30 TV pošta; 19.45 Propagandna oddaja; 22.15 S kamero po svetu; 22.45 Zgodbe za vas — serij. film; 23.15 Sahovski komentar; 23.25 Informativne oddaje.

DOBR O SO GOSPODARILI

Trgovsko podjetje »Prekmurski magazin« v M. Soboti je v prvi polovici letošnjega leta dobro gospodarilo. Najprej so preuredili nekdanjo poslovalnico »Specerijo« v sodobno samopostrežno trgovino v Ulici arhitekta Novaka. Pretežni del potrebnih sredstev za preureditev je prispeval delovni kolektiv sam, najeli pa so tudi dolgoročni kredit. Kmalu potem so začeli s preurejanjem prejšnje poslovalnice »Kovina« na Titovi ulici. Tudi za to investicijo je delovna organizacija namenila precejšnja lastna sredstva.

Presežena planska predvidevanja

Po podatkih iz poslovnega poročila k periodičnemu obračunu za prvo polletje 1965 je trgovsko podjetje »Merkur« presešlo predvidevanja letošnjega plana. Realizacija oziroma celotni dohodek sta bila v prvih šestih mesecih letos izpolnjena z 54,4 oziroma 55 odst. Poslovni stroški so napram planiranim narasli le za 4,3 odst., torej v manjši meri kot realizacija in čisti dohodek. Predvideni letni dohodek podjetja je bil realiziran s 56,6 odstotki, planirani čisti dohodek pa kar z 58,8 odst. Če dosežene rezultate poslovanja v prvem polletju letos primerjamo z istim obdobjem lani ugotovimo, da je celotni dohodek porasel za 33 odstotkov, čeprav je imela delovna organizacija letos poslovalnico manj, porabljena sredstva so se povečala za 30 odst., neto produkt pa je napram istemu obdobju lani povečan kar za 47 odst. Na posameznika je zabeležen 52-odstotni porast neto produkta kar vse kaže na znatno povečanje storilnosti dela. V podjetju so v letošnjem prvem polletju zabeležili tudi 20-odstotni porast osebnih dohodkov. V lanskem prvem polletju — samo v treh mesecih — je delovni kolektiv prodal za okrog 2 milijona 300 tisoč deviznih dinarjev blaga, v šestih mesecih letošnjega leta pa je devizni promet znašal že več kot 8 milijonov deviznih dinarjev.

Takšni ugodni gospodarski rezultati v prvem polletju pa so rezultat večje prizadevnosti delovnega kolektiva za racionalnejšim koriščenjem raz-

Predvidevajo, da bodo poslovno preuredili do jeseni. Dve preurejeni trgovini sta torej lep uspeh delovnega kolektiva v letošnjem letu. Tudi v prihodnje bo kolektiv nadaljeval investicijsko dejavnost v okviru možnosti in pogojev, ki jih bo sam ustvaril.

Kljub restrikciji kreditov za obratna sredstva v prvem polletju letos in zmanjšanju zalog, ki so sledile temu ukrepu, je delovni kolektiv v prvem polletju dosegel nad 517 milijonov realizacije kar je za 22 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Vzpored-

položljivih sredstev, smotrnega angažiranja poslovnih in obratnih sredstev, boljše organizacije poslovanja, znižanja poslovnih stroškov itd... Tudi primerjava gospodarjenja v lanskem in letošnjem prvem polletju kaže na boljšo izkoriščenost sredstev in večjo rentabilnost v poslovanju podjetja.

Kje iskati avto-taksi?

Turizem se razvija tudi v Pomurju. In z njim tudi vse tegobe in težave, ki jih je odtlej, ko je turizem postal del našega vsakdanjega življenja, čedalje več. Treba je bilo urediti lokale, popraviti ceste, napisane table in še in še. Priznati moramo, da so prizadevni gospodarstveniki in turistični delavci, pa tudi gostinci in trgovci v minulih letih bili kos vsem nalogam. Danes že lahko trdimo, da turizem ni več tujka, ki je ne bi razumeli in ne znali kaj od nas hoče. Pa tudi drugi, izletniki in gosti, domači in tuji, ki jih na kratko imenujemo kar turisti in jih na vsakem koraku srečujemo, ne vzbujajo več prevelike radovednosti. Navadili smo se na njih in kar je v naših močeh storimo, da jim bo bivanje v Pomurju lepše in ugodnejše.

Vemo, da se vsi turisti ne pripeljejo k nam s svojimi avtomobili, mnogi prihajajo z avtobusi in vlaki. Domači in tuji. Pa tudi ti so turisti, ki bodo »spustili« nekaj v našo turistično blagajno. Se raje, če ne bodo v Murski Soboti uro in še več iskali avto-taksi, ki bi jih prepeljal v Moravce, v Radence ali kam drugam. Res, v me-

no s povečanjem celotnega dohodka so seveda rasli tudi poslovni stroški, vendar v manjši meri kot dohodek. Neto produkt v prvih šestih mesecih letos se je povečal za 23,9 odst., kar je skoraj za 2 odstotka več kot pa celotni dohodek. Ta podatek kaže, da je delovni kolektiv boljše racionalneje gospodaril. K dvigu neto produkta v celotnem podjetju, kakor tudi 28,7 — odstotnemu porastu na posameznika je razen povečanega prizadevanja članov delovnega kolektiva, prispevalo tudi večje angažiranje poslovnih sredstev in boljše delovne priprave. Vzporedno z gospodarskimi uspehi pa so se dvignili tudi osebni dohodki zaposlenih, ki so bili v preteklem letu zelo nizki.

Tudi podatek, da je delovni kolektiv v lanskem obdobju ustvaril nekaj nad 2 milijona deviznega prometa, v prvem polletju letos pa več kot 5 in pol milijonov kaže, da so v »Prekmurskem magazinu« dobro gospodarili.

—ič

stu imamo kar pet voznikov avto-taksijev in njihova imena lahko najdemo tudi v telefonskem imeniku. Nekdo lahko poreče, da je to dovolj. Bolje pa bi bilo, brez dvoma, če bi v središču mesta, recimo na avtobusni postaji, imeli avto-taksi določen parkirni prostor in tam bi jih ob vsakem času lahko stranka našla.

-ic.

S kmetijske razstave v Leipzigu (foto P. Potočnik)

enotne socialistične partije. Organizacija in delo podjetij funkcionira po določenem planu, ter temelji na trust sistemu. Vsako podjetje ima avtonomen statut, ki pa mora biti v skladu s centralnim statutom.

Privatna lastnina na področju kmetijstva v povprečju ne presega več kot 2 ha obdelovalne zemlje. To so ohišnice kmetijskih delavcev, da lahko s prehranbenimi produkti uravnavajo razliko med svojimi dohodki (povprečno 400 mark mesečno) ter med dohodki industrijskih delavcev (povprečno 600 mark).

Tretjina osnovnih sredstev industrijskih podjetij je v rokah države, dve tretjini pripadata privatnikom »komandistom«. Tako imajo privatna podjetja z državo udeležbo, ker tudi ta morajo delati po planu. Če privatno podjetje preseže plan, dobi od države premijo. Poldržavnih ali privatnih podjetij je v državi več kot tisoč ter zaposluje nekaj stotisoč ljudi.

Tehnična revolucija v svetu, dosežena stopnja gospodarske razvitosti in socialno-

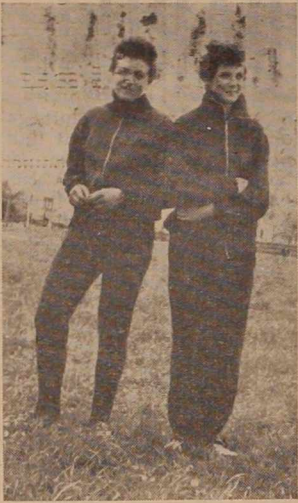
V Soboti je potrebna garderoba

Murska Sobota je že postala mesto, ki vanj vsak dan prihajajo številni potniki. Nekateri se ustavijo v našem mestu samo za nekaj ur, nekateri več dni, največ pa je takih, ki prihajajo iz vseh krajev Pomurja nakupovat ali po drugih opravkih. In med številnimi potniki so tudi turisti, ki iz mesta odhajajo proti izletniškim in turističnim točkam v Pomurju ali pa domačini, ki potujejo na dopust, na delo in drugam. Skoraj vsi pa nosijo s seboj prtljago, tudi tisti, ki so prišli le nakupovat ali pa oni, ki čakajo na odhod z avtobus ali vlakom. Da ti ljudje imajo prtljago nas prepričajo na avtobusni postaji ali v hotelu »Zvezda« zloženi kovčki ob vsakem času. To pa je tudi vzrok, da vprašamo zakaj v mestu ni nikjer prostora za garderobo? Povsod v drugih mestih lahko človek za krajši ali daljši čas odloži prtljago v garderobo, da lažje in hitreje opravi delo zaradi katerega je v mesto prišel, ali pa da se lahko v mestu sprehodi in tako bolje izkoristi čas, ki mu preostane do odhoda avtobusov ali vlakov. Zaradi tega bi bilo umestno in koristno, da tudi v Soboti najdemo primeren prostor za garderobo. Morda ta prostor že je in celo v središču mesta? Pri javnih straniščih na avtobusni postaji je namreč neizkoriščen prostor, kjer bi lahko shranili vsaj 40 kosov prtljage naenkrat. To pa bi verjetno tudi zadoščalo. V teh prostorih je tudi oseba, ki skrbi za red in uporabo sanitarni in torej ne bi bilo preveč, če prevzame še skrb za garderobo. Vsak bi rade volje plačal deset ali dvajset dinarjev samo, da nekaj časa ne bi skrbel za prtljago. Ker doslej ni bilo tako, so mnogi ljudje kar na avtobusni postaji ali pa v veži hotela »Zvezda« bdeli nad kovčki in drugimi stvarmi, poleg tega pa ustvarjali gneče tam, kjer je najmanj zaželeno.

-ič.

Miša Pfeifer v mladinski reprezentanci

Na zadnji seji sekretariata Atletske zveze Slovenije so razpravljali o letošnjem atletskem tekmovanju slovenskih atletov in atletinj — mladincev in mladink ter izbrali kandidate za predstoječi mladinski kup Republike, ki bo 28. in 29. avgusta verjetno v Kranju. Med kandidati je tudi mladinka Atletskega kluba »Pomurje« Miša Pfeifer in sicer kar v dveh disciplinah, v skoku v višino in v skoku v daljino. To je vsekakor velik uspeh, mlade in perspektivne atletičarke iz Murske Sobote.

Mnogo obetajoči atletičarki AK Pomurje iz Murske Sobote — Metka Ferenčič in Miša Pfeifer. (Foto F. Maučec)

ATLETSKO PRVENSTVO SFRJ

Kovač in Stanovnik druga

Na stadionu JLA v Beogradu se je pretekli petek pričelo XXI. atletsko prvenstvo SFRJ, na katerem je nastopilo nad 300 atletov in atletinj iz 32 klubov iz vseh republik, ki so se po normah plasirali za tekmovanje za naslove naj-

boljših v državi. To je bilo obenem tudi izbirno tekmovanje za Univerziado v Budimpešti in za nastop reprezentance Jugoslavije na polfinalu Cupa Evrope, ki bo 21. in 22. avgusta za moške v Zagrebu in 22. avgusta za ženske v Bukarešti.

Na letošnjem državnem prvenstvu sta tudi nastopila pomurska atleta Janez Kovač iz Murske Sobote in Stanovnik iz Ljutomerja, seveda oba za ljubljansko Olimpijo. Pomurska tekmovalca sta tokrat zelo uspešno tekmovala, saj sta zasedla odlični drugi mesti. Kovač je v teku na 1500 m zasedel drugo mesto s časom 3:53,6 za zmagovalcem Zuntarjem iz Celja. Stanovnik pa je nastopil v teku na 400 m in zasedel drugo mesto s časom 49,0 za Bosnarom iz Zagreba. Stanovnik je veljal za favorita v odsotnosti D. Kovača in je bil tudi vse do 50 m pred ciljem v vodstvu, nakar ga je v zadnjih metrih prehitel Bosnar in zmagal. Obema pomuriskima tekmovalcema za doseženi uspeh čestitamo.

OD BOHINSKE BELE DO BEOGRADA!

Kanuista, člana Brodarskega kluba Ljutomer, Karli Župančič in Slavko Potočnik, sta včeraj prispela v Bohinjsko belo od koder bosta danes po Savi s kanujem, ki sta ga sama zgradila, nadaljevala pot do Beograda. Računata da bosta prispela v Beograd v sedmih dnevih. Potovanje po Savi, bo vsekakor dobra kondicijska priprava za nadaljnja tekmovanja.

—pp—

KONČANO PRVENSTVO V OBČINSKI LIGI LENDAVA

Mladost iz Čentibe spomladanski prvak

Odigrano je bilo zadnje kolo spomladanskega dela prvenstva v občinski nogometni ligi Lendava, ki tudi ni minilo brez presenečenj. V središču pozornosti je bila tekma med kandidatom za prvo mesto Olimpijo iz Dolge vasi in Mladostjo iz Čentibe, ki se je presenetljivo končala z zmago gostov iz Čentibe. Mladost je tako zaslužen pristala na prvem mestu. Preseneča tudi zmaga Mure iz Gaberja nad Zvezdo iz Doline, ter tesna zmaga Graničarja iz Benice, ki ga prav tako štejemo med kandidata za prvo mesto nad Elmo. Nogometaši Dinama iz Pinc so brez težav premagali zadnje Petišovce in popravili položaj na tabeli.

Po končanem prvem delu tekmovanja se torej zaslužen nahajajo na čelu tabele nogometaši iz Čentibe, ki so v teku tekmovanja doživeli vsega le 1 poraz, Nogometaši iz Čentibe so se že lansko tekmovalno sezono potegovali za vrh tabele, vendar so takrat za las zaostali in z dvema točkama manj kot dolgočaska Olimpija, ki je zasedla prvo mesto, pristali na tretjem mestu. Tokrat pa sta mesti zamenjali. Na drugem mestu so tako lani kot letos nogometaši Graničarja iz Benice. Največje presenečenje predstavlja četrto mesto Dinama iz Pinc, ki je nastopil kot novinec. Sredino tabele sta zasedli moštvi Zvezde iz Doline in Mure iz Gaberja z enakim številom točk, medtem ko sta na dnu tabele enajstorci Elme in Petišovci.

Tekmovanje prvega dela občinske nogometne lige Lendava je bilo nadvse zanimivo, saj so moštva razen Elme in Petišovcev zelo izenačena. Huda borba se je zlasti vodila za prvo mesto med ekipami Mladosti, Graničarja in Olimpije. Najprej se je znašla na vodečem položaju Mladost, vendar samo do tretjega kola, ko je prevzel vodstvo Graničar. Po četrtem kolu je po-

novno prevzela vodstvo Mladost, po petem zopet Graničar in naposled Mladost. Olimpija, ki je vodila borbo za prvo mesto se ni uspela niti enkrat prebiti na prvo mesto, čeprav po točkah ni zaostala za vodečima. Borba za prvo mesto se bo verjetno tudi v drugem delu tekmovanja nadaljevala, posebno še ker se bo prvak uvrstil v pomursko nogometno ligo.

NOGOMETAŠI NAFTE NA MADŽARSKEM

Medos : Nafta 4:3 (3:2)

Predzadnjo nedeljo so gostovali nogometaši Nafta iz Lendave v Labodu na Madžarskem in se v povratni, prijateljski mednarodni nogometni tekmi pomerili z moštvom Medosa. Tekma se je končala z minimalno zmago domačinov z rezultatom 4:3 (3:2).

Začetek je pripadel domačinom, ki so pričeli nevarno napadati in v prvih 25 minutah igre imeli terensko premoč. V tem delu so tudi dosegli tri gole in visoko vodstvo. Nato so uredili svoje vrste tudi gostje iz Lendave in organizirano prihajali pred vrata domačinov. Izmed številnih napadov so uspeli dvakrat zatresti mrežo in rezultat znižati do konca prvega polčasa na 3:2.

V drugem polčasu je postala igra enakovredna, vrstili so se obojestranski napadi in obe moštvi sta imeli nekaj lepih priložnosti za gol, od katerih pa sta izkoristili vsaka le po eno. Nogometaši Nafta so tokrat zaigrali boljše kot

PO DVEH LETIH ZOPET V MURSKI SOBOTI

Prvenstvo Slovenije v avtomobilizmu in motociklizmu

V organizaciji AMD »Stefan Kovač« in pod pokroviteljstvom soboške občinske skupščine bodo po dvoletnem premoru, v nedeljo 8. avgusta ob 14.00 uri v Murski Soboti tretje letošnje avtomobilske in motociklistične dirke za prvenstvo Slovenije. Lanskoletnih dirk v Murski Soboti namreč zaradi kanalizacijskih del ni bilo. Da bi zvedeli kaj več o pripravah in udeležbi na dirki smo zaprosili za kratek razgovor predsednika športne komisije za dirke in dolgoletnega športnega delavca pri organizaciji avto-moto dirk tov. Vlada Čampelja.

Kako potekajo priprave?

Ker zahteva organizacija vsake večje športne prireditve, zlasti pa avtomoto dirk precej dela, je tudi naša razširjena športna komisija začela s pripravami že v začetku julija. Komisija si je razdelila delo po sektorjih in priprave potekajo v najlepšem redu. Organizacijskih težav nimamo, ker imamo u-sposobljen kader. Največji problem predstavljajo finančna sredstva, ki nam kljub podpori pokrovitelja in nekaterih podjetij ne zadoščajo. Zato pričakujemo, da bodo gledalci pokazali razumevanje in s kupovanjem vstopnic podprli naše težave.

Kakšno udeležbo pričakujete?

Na letošnjih dirkah pričakujemo okrog 60 tekmovalcev iz celotne Slovenije. Med njimi naj omenimo državne prvega v kategoriji do 50 ccm Janka Stefeta iz Kamnika, večno drugega v tej kategoriji Petra Seljaka iz Domžal, itd. V kategoriji do 125 ccm bo prav gotovo v središču pozornosti naš najuspešnejši jugoslovanski tekmovallec, tudi na mednarodnih tekmovanjih, Leon Pintar, ki bo nastopil na novi japonski Hondi. V kategoriji do 175 ccm bomo gledali našega starega znanca Jožeta Bernetiča iz Sežane in druge. Najbolj

zanimivo bo vsekakor tekmovanje v kategoriji do 250 ccm, kjer bodo gledalci lahko pozdravili državnega prvega Aleša Mrzela iz domačega AMD ter kar pet tekmovalcev, ki bodo nastopili z novimi aer-macchi stroji. Prav zaradi tega bo moral naš predstavnik Aleš Mrzel vložiti veliko truda, če bo hotel obdržati naslov zmagovalca.

V kategoriji nad 250 ccm bo nastopil zopet Aleš Mrzel na novem 350 ccm aer-macchi-

lja, ki je bil zmagovalac zadnjih dveh dirk v Mariboru in Čakovcu.

Posebna zanimivost za gledalce bo vsekakor tekmovanje avtomobilistov, ki bo tokrat prvič v Murski Soboti. V tej kategoriji bomo videli najboljše jugoslovanske tekmovalce, prvega Matevža Stefeta iz Kamnika (oče od Janka), potem zelo dobrega Romana Jelovčana iz Ljubljane, Romana Fikfoka iz Pirana in Jožeta Malešiča iz Kamnika.

zadnjem tekmovanju, ker je Titova cesta celotna asfaltirana. Poleg tega je tudi asfaltiran ovinek pri gostilni Polanič, kjer se nato začne slabši del steze do gimnazije. Pri izhodu na ulico Stefana Kovača pa je tudi na novo asfaltirana vsa zaviralna dolžina ceste, kar da večjo kvaliteto vožnje in tudi hitrost. Ob tej priložnosti se moramo zahvaliti prizadevnosti graditeljem ceste Komunalnemu podjetju v Murski Soboti in

Letošnja avto-moto dirka za republiško prvenstvo Slovenije, ki bo 8. avgusta v Murski Soboti, bo prav gotovo množičnejša in kvalitetnejša, kakor je bila pred tremi leti

ju, naš stari znanec Alfonz Breznik, Miloš Cimperman in drugi. Zelo zanimiva bo tudi dirka prikolničarjev, kjer bodo Pomurje zastopali kar trije prikolničarji in sicer: Černjavič-Sadl in Berden-Pojbič iz soboškega AMD ter Jelen-Müller iz AMD Križevci pri Ljutomeru. Med prikolničarji bomo gledali tudi že znanega Salobirja ter Arčana iz Celja. Med favorite v tej kategoriji lahko štejemo Arčana iz Ce-

Največji favorit je vsekakor Matevž Stefe. Tekmovalci bodo nastopili z fiat do 850 ccm.

Pričakujemo, da bo letošnje tekmovanje v Murski Soboti kvalitetno mnogo boljše od predlanskega, gledalci pa bodo videli tudi vrsto novih tekmovalnih strojev.

Kaj pa tekmovalna steza?

Tekmovalna steza bo nedvomno mnogo boljše kot na

Cestnemu podjetju Maribor, ki sta pokazali vse razumevanje.

In še vodstvo dirke?

Direktor dirke je predsednik AMD »Stefan Kovač« M. Sobota tov. Tomo Raduha, vodja časomerilne skupine pa Slavko Svatina. Parkirni prostor nam je dal na razpolago vnet avtomobilist Žalig.

Feri Maučec

MEDREPUBLIŠKO TEKMOVANJE NA MURI

KAJAK - KANU SLALOM „MURA 65“

Na Muri pri Radencih je bilo preteklo nedeljo medrepubliško tekmovanje v kajak-kanu slalomu, ki sta ga organizirala TVD Partizan Radenci in Brodarska zveza Slovenije. Na tekmovanju je nastopilo okrog 70 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške, med katerimi so bili tudi najboljši jugoslovanski kanuisti-mojstri na divjih vodah. Letošnje tekmovanje »Mura 65« je bilo doslej najmnogičnejše zastopano, hkrati pa bilo tudi kvalitetno precej boljše od lanskega. Poleg tekmovalcev iz Ljubljane, Nove Gorice, Zagreba in Varaždina so nastopili tudi tekmovalci iz Radenec in Ljutomerja. Največ uspeha so imeli tokrat tekmovalci iz Ljubljane, izkazali pa so se tudi nekateri tekmovalci iz Nove Gorice, Varteksa in Zagreba. Najboljša pomurska tekmovalca sta bila Bagoš-Stefanec iz Radenec, ki sta zasedla v kategoriji C-2-mojstrov peto mesto.

V kategoriji K-1-mojstri je bil najboljši Ljubljančan Svet pred Zagrebčanom Matakovičem in Hlivačekom, medtem ko sta tekmovalca iz Nove Gorice zasedla zadnji dve mesti. V kategoriji K-1-juniorji sta zanesljivo zmagala Novogoričana Poberaj in Barbari. Zelo uspešno je v tej kategoriji nastopil tudi pomurski tekmovallec Stiblar iz Radenec, ki je zasedel šesto mesto.

V skupini C-2-mojstri sta nadmočno zmagala brata Zitnik iz Ljubljane pred klubskimi tovariši, ki so zasedli vsa prva štiri mesta. Nato sledita tekmovalca iz Radenec Bagoš-Stefanec, ki sta na odličnem petem mestu. Zadoljivo sta nastopila tudi para Graber-Sinko ter Ščap-Ščap iz Radenec, medtem ko sta Ljutomerska tekmovalca Potočnik-Zupančič zasedla zadnje mesto. V kategoriji C-2-juniorji so nastopili le tekmovalci Ljubljane in Varteksa. Zmagal je par Milinković-Vrbanec iz Varaždina. V kategorijah C-2-mix, in C-1-mojstri so nastopili le tekmovalci Ljubljane. V moštvenem tekmovanju 3 x K-1 je zmagala ekipa Nove Gorice, v kategoriji 3 x C-2 pa Ljubljana.

Letošnje tekmovanje v kajak-kanu slalomu »Mura 65« je uspešno za kar gre priznati organizatorjema.

Rezultati:

K-1-mojstri:

1. Svet (Ljubljana) 203 točke; 2. Matakovič (Zagreb) 220 točke; 3. Hlivaček (Za-

greb) 259 točke; 4. Pogačar (Ljubljana) 266 točke, 5. Peligoni (Nova Gorica) 285 točke itd.

K-1-juniorji:

1. Poberaj (Nova Gorica) 241; 2. Barabari (Nova Gori-

teks) 345 točke itd.

C-2-mojstri:

1. Zitnik-Zitnik (Ljubljana) 236; 2. Gerkman-Andrijevič (Ljubljana); 3. Kralj-Vest (Ljubljana) 264; 4. Bežek-Tuma (Ljubljana) 295; 5. Bagoš-Stefanec (Radenci) 380; 6. Kepeč-Ovčar (Ljubljana) 458; 7. Graber-Sinko (Radenci) 493; 8. Ščap-Ščap (Radenci) 585 in 9. Potočnik-Zupančič (Ljutomer) 821 točke.

C-2-juniorji:

1. Milinković-Vrbanec (Varteks) 255; 2. Suster-Barmot (Ljubljana) 279; 3. Klun-Teršinar (Ljubljana) 370; 4. Kostović-Jezernik (Varteks) 401; 5. Čriček-Brlek (Varl teks) 429 točke itd.

C-2-mix:

1. Zitnik-Fajs (Ljubljana) 355; 2. Suster-Balok (Ljubljana) 530; 3. Bernot-Bernot (Ljubljana) 545 točke itd.

C-1-mojstri:

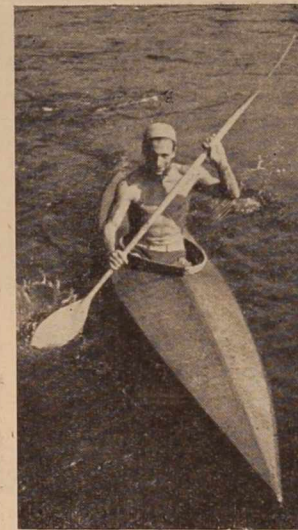
1. Prelovšek (Ljubljana) 353; 2. Solar (Ljubljana) 530 in 3. Tomšič (Ljubljana) 608 točke.

3 x K-1 moštveno:

1. Nova Gorica 341; 2. Zagreb-Ljubljana 350 in 3. Varteks 501 točko.

3 x C-2 moštveno:

1. Ljubljana I. 350; 2. Ljubljana II. 586; 3. Varteks 861 in 4. Radenci 880 točk.

Kajakaš na Muri

ca) 264; 3. Kanižaj (Varteks) 278; 4. Peligoni (Nova Gorica) 300; 5. Mudri (Var-

Motorne dirke v Čakovcu

Jelen - Müller tretja

V počastitev Dneva vstaje in 20-letnice osvoboditve je Avto-moto društvo Čakovec v nedeljo priredilo v Čakovcu krožno cestno hitrostno motociklistično dirko. Na Dirki so nastopili tudi tekmovalci AMD »Stefan Kovač« iz Murske Sobote, Černjavič s sovozačem Sadlom v kategoriji pri-

prikolničarjev, Hegeduš in Barbari v kategoriji solo motorjev ter Jelen s sovozačem Müllerjem iz AMD Križevci pri Ljutomeru v kategoriji prikolničarjev.

Za pomurske tekmovalce je bila najzanimivejša dirka prikolničarjev, v kateri je izredno dobro vozil Černjavič iz Murske Sobote in se po devetem krogu prebil v vodstvo. Toda tudi tokrat ni imel sreče. Po enajstem krogu mu je odpovedal motor, nakar je padel, štiri kroge počival, ponovno pognal motor in pristal na četrtem mestu. Najuspešnejši pomurski tekmovallec v tej kategoriji je bil Jelen s sovozačem Müllerjem, ki je zasedel tretje mesto, kar je vsekakor uspeh. Tretje mesto je zasedel tudi Barbari v kategoriji nad 250 ccm. Hegeduš pa je nastopil v kategoriji do 175 ccm.

PUŠČA RAZFORMIRANA

Na zadnji seji UO nogometnega kluba Pušča so sklenili, da zaradi finančnih in drugih težav s katerimi so se borili v teku tekmovanja, klub razpustijo. Nogometni klub Pušča je uspešno nastopal v pomurski nogometni ligi od vsega začetka. Slabše so tekmovali v letošnjem letu, ko so zasedli zadnje mesto in bi v novi sezoni morali nastopati v občinski ligi Murska Sobota.

Skupščina občine Murska Sobota

PROSVETNI DELAVCI

Naknadni razpis del. mesta v letu 1965

Na podlagi 10. člena pravilnika o izvajanju razpisa delovnih mest za učno in vzgojno osebje (Ur. list LRS, št. 13-66/58) in na osnovi odločb, ki so jih izdale šole in druge vzgojno-izobraževalne ustanove, objavlja oddelek za družbene službe skupščine občine Murska Sobota naknadni razpis delovnih mest za učno in vzgojno osebje na šolah in drugih vzgojnih in izobraževalnih zavodih v občini Murska Sobota v letu 1965.

Kandidati morajo vložiti prijave najpozneje do 15. avgusta 1965 in to neposredno šoli.

Vse roke, ki jih predpisuje zgoraj citirani pravilnik, je treba točno upoštevati.

1. Vzgojno varstvena ustanova Murska Sobota
— 1 vzgojiteljico za vrtec v Krogu, VZG, samska soba
2. Osnovna šola Bakovci
— 1 učitelj za matematiko, PRU ali izredni slušatelj PA
— 1 učitelj za nemščino, PRU ali izredni slušatelj PA
— 1 učitelj za glasbeni pouk PRU ali izredni slušatelj PA
— 1 učitelj za fiziko in tehnični pouk, PRU ali izredni slušatelj PA
Samske sobe so preskrbljene.
3. Osnovna šola Beltinci
— upravitelj — učitelj z 10 let prakse, PRU z 8 let prakse ali profesor s 5 let prakse
— pomočnik upravitelja — učitelj s 5 let prakse
— učitelj za oddelek v Melincih, U.
4. Osnovna šola Domjanševci
— učitelj za znanjem slovenskega in madžarskega jezika, U, stanovanja v gradnji
— 1 vzgojiteljica za znanjem slov. in madž. jezika, VZG
5. Osnovna šola Fokovci
— 1 učitelj za znanjem slovenskega in madžarskega jezika, U, samska soba.
6. Osnovna šola Križevci v Prekmurju
— ravnatelj, PRU ali učitelj s strokovnim izpitom in daljšo prakso, samska soba
— 1 učitelj za slovenski jezik, PRU ali izredni slušatelj PA, samska soba
— 1 učitelj za zemljepis in zgodovino, PRU ali izredni slušatelj PA, samska soba
— 1 učitelj za nemščino, PRU ali U
— 1 učitelj za matematiko in fiziko, PRU ali izredni slušatelj PA, samska soba.
7. Osnovna šola Kuzma
— 3 učitelje za razredni pouk, U, samske sobe.
8. Osnovna šola Mačkovič
— 2 učitelja za razredni pouk, U, samske sobe
— 1 učitelj za slovenski jezik in nemščino, PRU ali izredni slušatelj PA, samsko stanovanje.
9. Osnovna šola Puconci
— 1 učitelj za telesno vzgojo, predmetni ali strokovni učitelj, samska soba
10. Osnovna šola Rogaševci
— 3 učitelje za razredni pouk, U
— 2 učitelja za razredni pouk za oddelke v Pertoči, U
— 2 učitelja za razredni pouk za oddelke v Serdici, U
— 1 učitelj za ma-fi, PRU ali U s prakso
— 1 učitelj za ang-nem, PRU ali U s prakso
— 1 učitelj za bi-ke, PRU ali U s prakso
— 1 učitelj za gosp. p., PRU ali U s prakso
Za predmetni pouk so lahko tudi učitelji, ki so izredni slušatelji ustrezne skupine na PA. Samska stanovanja pri privatnikih.
11. Osnovna šola »Karla Destovnika-Kajuha« Murska Sobota
— 1 učitelj za ang-ne, P ali PRU
12. Osnovna šola Salovci
— 3 učitelje, U, samske sobe
— 4 učitelje za oddelke v Dolencih, samske sobe
— 3 učitelje za oddelke v Hodošu, U z znanjem slov. in madž. jezika. Družinsko stanovanje v šoli
— 1 vzgojiteljica za vrtec v Hodošu VZG.
13. Osnovna šola Tišina
— 1 učitelj za slovenščino in nemščino, PRU ali U in izredni slušatelj na PA
— 1 učitelj za glasbeni in likovni pouk, PRU ali U in izredni slušatelj na PA.
Samska stanovanja na razpolago.
14. Glasbena šola Murska Sobota
— 2 učitelja za harmoniko, STU
— 1 učitelj za pihala, teorijo in solfeggio.
Samske sobe pri privatnikih.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 30. julija — Maksim Sobota, 31. julija — Ignac Nedelja, 1. avgusta — Peter Ponedeljek, 2. avgusta — Bojan Torek, 3. avgusta — Stefan Sreda, 4. avgusta — Dominik Četrtek, 5. avgusta — Marija

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA
MURSKA SOBOTA
30. julija — dr. Gruškovnjak
31. julija — dr. Lopert
1. avgusta — dr. Lopert
2. avgusta — dr. Rousova
3. avgusta — dr. Gregorčeva
4. avgusta — dr. Miklič
5. avgusta — dr. Lopert

KINO

MURSKA SOBOTA — 30. julija in 1. avgusta angleški barvni kinemaskopski film: »Hellioli«. 2. in 3. avgusta francoski vstavski film: »Mačka izteguje kremple«. 4. in 5. avgusta zahodnonemški film: »Ponarejevalec iz Londona«.
BUCKOVCI — 1. avgusta film: »Smrtonosni udarec«.
G. RADGONA — 31. julija in 1. avgusta zapadnonemški barvni kinemaskopski film: »Pesem o pisanem balonu«. 4. avgusta japonski zgodovinski film: »Krvavi prestoli«.
VELIKA POLANA — 31. julija in 1. avgusta mehiški barvni film: »Pesem upornikov«.
APACE — 31. julija in 1. avgusta angleški film: »SOS-Pacifik«. 4. avgusta sovjetski barvni film: »Nasradinove zijačice«.
SALOVCI — 31. julija in 1. avgusta ameriški barvni film: »Koničnik«.
CRENSOVCI — 31. julija in 1. avgusta nemški avanturistični film: »Tajne Orienta«.
BELTINCI — 31. julija in 1. avgusta ameriški barvni film: »Dva jezdec«.

SOBE

SOBO oddam dvema dijakoma ali dijakinjam. Tomšičeva 34, razven dekliskaga internata, Murska Sobota. M-508

preklici

Podpisani STEFAN KRENOS IZ NUSKOVE 44 preklicujem vse neresnične besede, ki sem jih izrekel o Karlu Skledarju, gostilničarju iz Rogaševca št. 15 v zvezi s krajo mojega denarja in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

NA POLICAH STUDIJSKE KNJIZNICE

Der Balaton. Budapest 1965
DERY T.: A befejezetlen mondat 1-3 Budapest 1963.
LUKÁCS G.: Az észtrónfosztása. Budapest 1965.
FÜSI J.: Tengeri szél. Budapest 1959.
DIMITRIOSZ H.: Védtelenek. Budapest 1965.
GERGELY S.: Tiltott utak. Budapest 1961.
MORICZ Z.: Regégyei és elbeszélései 12. Elbeszélések 1934-1942. Budapest 1965.
APRILY L.: Abel füstje. Budapest 1965.
VARGHA K.: Új vidám könyv. Budapest 1965.
ILLES E.: Hamisjátékosok. Budapest 1958.
NEMES G.: Egyetlen pillanat. Budapest 1965.
BARABÁS T.: Rákóczi hadnagya. Budapest 1965.

PRODAM

PSICO, čistokrvni nemški ovčar, staro eno leto, prodam. Naslov v upravi lista. M-511
KOSNOJO LUCERNE prodam. Murska, Krapje, p. Veržej. M-505
AVTO na tri kolesa s kabino (Maser-Smith) in motorno kolo »Puch« TE, tipa 1950, prodam. Jakob Kovačič, Vučja vas 55, p. Križevci pri Ljutomeru. M-510
GRADBENI PARCELI, hišo s 36 ari zemlje, prodam v Sl. Radencih. Informacije pri prodajalcu Jožetu Rakuši, Sl. Radenci št. 87 — 1. avgusta 1965. M-507

Sodišče Gornja Radgona bo prodalo na sodni dražbi dne 12. avgusta 1965 ob 8. uri jutraj v sobi št. 6 novo DVOSTANOVANJSKO HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEV IN OBSEŽNO OHIŠNO PARCELO v izletniškem kraju Radgona.

Najnižji ponudek znaša 570.000 din, kavejca za dražbanje pa 85.000 din, plačljiva v gotovini ali pa v hranilnih knjižicah. Pismene informacije daje Ivan Senveter, Plitvice, p. Apače.

zaposlitve

DIMNIKARSKEGA VAJENCA z najboljšim spričevalom sprejem — Anton Ratej, Dobravlj 54 pri Ajdovščini. Kandidati naj pošljejo spričevalo in rojstni list. M-509

razno

SKLOPKO (kuplongo) za avtomobil sem našel. Naslov v upravi lista. M-000

Kočijo prodajo

Upravni odbor VZGAJALIŠČA V VERŽEJU razpisuje prodajo

KOČIJE — KOLESLA

z gumi kolesi in vgrajenimi krogličnimi ležaji za znesek 60.000 din (šestdeset tisoč dinarjev).

Kočija je v uporabnem stanju. Ogled je možen vsak dan na upravi Vzgojalšča od 10. do 12. ure. Po ogledu kočije je možna takojšnja prodaja in prevzem po vsakem resnem kupcu.

MILAN FILIPČIČ :

REICHSTAG V PLAMENIH

V palači so našli obilico zažigalnih sredstev. Po mnenju Gemppa jih je bilo toliko, da bi jih lahko naložili kvečjemu na velik tovorni voz.

To poročilo je povzel ves svetovni tisk. Nato so Gemppa obdolžili raznih poverb in ga zaprli. Göring ni hotel, da bi palačo rešili — saj je potreboval velik požar. Zdi se, da se je Gempp dolgo boril za svoja načela. Sele 18. junija 1933, ko so nacisti že umorili dr. Bella, Hannussena in dr. Oberföhrena, ker so vedeli preveč o požaru, se je v nemških listih pojavil preklic, ki ga je »dal« Gempp. Zmagala je sla po življenju — Gempp se je zbal in pristal na objavo preklica.

Göring ni pozneje nikoli več omenil podzemeljskega hodnika in tudi tisk ga ni nikoli več omenil. Tako naj bi padla v pozabo njegova izjava, s katero je hotel prehiteti druge, da ne bi brskali po tej zadevi. To je bil njegov trik, ki pa se ni posrečil. Kako kratkovidni so bili nacistični voditelji, kako otročje so si predstavljali požar, njegove posledice in proces! Pripravljali so se kot na opereto! Igralci so se slabo naučili svojih vlog in zato opereti ni nihče ploskal. Doživela je grozen polom. Resnica je bodla v oči. Nacisti so zgubili bitko v moralnem pogledu, toda požig jim je razvezal roke, da so v krvi in terorju »uredili« državo kljukaste kriza.

Hitlerjeva vlada je v letu 1933 — v letu priprav na leipziški proces — potrošila za propagando 50 milijonov mark. V naši sedanji valuti predstavlja ta znesek 7.000.000.000 dinarjev — sedem milijard dinarjev! Fantastična številka, ki ne potrebuje nobene razlage.

PROTIPROCES V LONDONU

Antifašističnemu preiskovalnemu odboru gre zahvala, da je poizg Reichstaga pojasnil, kolikor je bilo mogoče. Zbral je nič koliko dokazov. Delavske organizacije v Nemčiji so bile neutrudljive, čeprav so delovale v ilegali.

Odbor so sestavljali angleški sodnik D. N. Pritt, francoski državni podtajnik Moro-Giafferi, francoski poslanec Gaston Bergery, ameriški sodnik Arthur G. Haöb, švedski senator Georg Brating, nizozemski poslanec dr. Betsy Bakker-Nort, danski sodnik Vald Huidt in Belgijec Pierre Vermeulen.

Nekaterim sejam so prisostvovali še Francesco Nitti, nekdanji italijanski ministrski predsednik (pred nastopom fašizma) in predsednik švicarskega nacionalnega sodišča Johannes Huber.

Tajništvo tega odbora je delalo pet mesecev, da je zbralo ves potrebni dokazni material. Prvo sejo je imel odbor 2. septembra 1933 v Parizu. Od 5. do 7. septembra je delovala na Nizozemskem podkomisija, ki je preiskala primer van der Lubbeja.

Uvod v londonski proces je bilo veličastno zborovanje v dvorani Wagram v Parizu, kjer je 11. septembra govoril Moro-Giafferi deset tisoč antifašistom o požaru v Reichstagu. Svoji govor je zaključil z vzklikom:

»Göring, požigalec si ti!«
Bilo je prvič, da je neki nekdanji minister zalučal ministru Göringu to obdolžitev in obraz. Giafferi, največji sodni izvedenec Francije, je izpovedal to kot soglasno mašljenje svetovne javnosti.

11. septembra ob 10. uri predpoldne se je pričel v Londonu na sedežu angleškega združenja pravnikov londonski protiprocess. Prvič v zgodovini človeštva se je zbralo tako svetovno ljudsko sodišče. Trajal je pet dni. Zatožne klopi ni bilo, čeprav je bilo vsem jasno, da sedi na zatožni klopi celotna nacistična vlada.

V predpreiskavi je odbor zaslišal več kot sto prič. V Londonu je nastopilo trideset pomembnih prič. Med njimi so bili: politik nemške meščanske stranke Georg Bernhard in socialdemokratska voditeljica dr. Hertz in dr. Breitscheidt. Nastopil je nemški pisatelj Ernest Toller, čigar knjige je dol Goebbels javno sežgati. Pričal je komunistični poslanec Wilhelm Koenen. To je bil tisti Koenen ki so ga obdolžili, da je zapustil skupno s Torglerjem Reichstag, ko je že gorel. Ni čakal aretacije. Na njegovo glavo so nacisti razpisali nagrado. Nastopil je tajnik komunistične frakcije v Reichstagu Otto Kühne, Torglerjev sin, sestra Dimitrova in še drugi. Nekateri so odšli z londonskega procesa nazaj v Nemčijo na ilegalno delo.

To je bil resnični proces o požigu Reichstaga. Svetovni tisk je dnevno obširno poročal o njegovem poteku. Nemška vlada je uradno protestirala proti londonskem procesu pri angleški vladi. Pritisk svetovne javnosti je bil tako močan, da je angleška vlada odbila protest nemške vlade.

Londonski proces je izrekel razsodbo 20. septembra — dan pred pričetkom leipziškega procesa. Glavne ugotovitve so bile naslednje:

Van der Lubbe ni komunist, temveč nasprotnik komunistične stranke;
Kompartija Nemčije ni imela s poéarom nobene zveze; Torgler, Dimitrov, Popov in Tanev so nedolžni;
Van der Lubbe ni mogel sam zažgati palače;
Požigalci so porabili za vstop in izstop iz palače podzemeljski hodnik;

Tak požig je lahko koristil samo nacistični stranki... Londonski, pariški in ameriški radio je objavil razsodbo 20. septembra zvečer. Antifašisti so na velikih zborovanjih po vsem svetu sprejeli to vest z navdušenjem. Nacisti so doživeli strahovit udarec na sam predvečer leipziškega procesa. V Londonu so jih prehiteli.

Kar je ugotovil londonski proces, to je izbojeval na leipziškem procesu Dimitrov.

NACISTIČNA STRAHOVLADA

Plameni niso zajeli samo Reichstaga, temveč vso Nemčijo. Hitler je imel 25. oktobra 1933 na velikem zborovanju govor, v katerem je dejal:

»Vsa nemška revolucija je zahtevala le petdeset mrtvih in še ti so bili pristni potepini.«

Ta izjava je vredna Hitlerja. Laž je bila vedno nacistično orodje. Tisoči so obležali na cestah. Deset tisoči so romali v koncentracijska taborišča. V Dachauu je tekla kri v potokih. Nacistični oddelek so vpadali v vasi, v delavska predmestja in morili.

Rjava knjiga številka II (Dimitrov contra Göring) omenja 747 ljudi, ki so jih umorili nacisti. Med temi so tudi žene: delavke in gospodinje. Uradne izjave so se čestokrat glasile: »na begu ustrljene«. V Nemčiji je ta stavek zvenel kot iztoževnica za umor. Domači so prejemali policijske telegrame: »Včeraj je bil vaš mož na begu ustreljen. Poročila sledijo.«

Nad Nemčijo je prišla smrt.

Smrt je bila le uvod v nacistično divjanje. Nacisti bi ne bili nacisti, če ne bi imeli širšega repertoarja. Sama smrt njim ni mogla nuditi dovolj zadoščenja. Nekaj strelod od zadaj v glavo, nekaj zamahov z bajonetom, pobiti nekoga do smrti — to so premožili v SA in SS izšolani poklicni ubijalci. Prihod nacistov na oblast je pomenil vse kaj drugega kakor samo ubijanje.

Naj govori nacistični führer sam. V Kielu, 7. maja 1933. leta:

»Prišla je ura obračuna... Ne smete živeti v zmoti, da ta obračun ne bo doživel svojega naravnega konca. Konec revolucije je konec tega sistema, je konec tega časa!

Snažilca in kuharico vabijo

Delovna skupnost OSNOVNE SOLE ROGAŠOVCI razpisuje prosta delovna mesta

— za snažilca na Osnovni šoli Rogašovci, za popolni delovni čas in

— za kuharico v šolski mlečni kuhinji za šolo Pertoča, za nepopolni delovni čas (4 ure)

Pogoji: Prednost za snažilca imajo moški. Nastop službe s 15. avgustom 1965.

Prednost za kuharico ima oseba, ki že ima kakšen izpit iz te stroke. Nastop službe s 1. oktobrom 1965.

Plača po Pravilniku o delitvi osebnega dohodka šole.

Razpisna komisija

»POMURJE« : štipendije

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »POMURJE« MURSKA SOBOTA razpisuje štipendije:

1 na univerzi FAGG — gradbeni oddelek

1 na gradbeni tehniški šoli — visoke gradnje

1 na gradbeni delovodski šoli

1 na višji kadrovski šoli v Kranju — oddelek za varnost pri delu

1 na višji opekarski šoli v Bedekovščini

Lastnoročno napisanim prošnjam je potrebno priložiti:

— potrdilo o premoženjskem stanju

— overjen prepis zadnjega šolskega spričevala

— mnenje mladinske organizacije oziroma SZDL o družbeno-politični aktivnosti.

Razpis velja 15 dni od objave.

TOMOS

SERVIS

PRETIS

agroservis m. sobota

REICHSTAG V PLAMENIH

Mi bomo te ljudi (nasprotnike nacističnega režima) zasledovali do zadnjega skrišališča in se ne bomo odpočili, dokler ne bomo odstranili tega strupa z narodnega telesa.»

Tokrat Hitler ni lagal. Imel je dovolj ljudi, ki so te njegove besede razumeli dobesedno in se po njih ravnali.

Prišla je ura obračuna!

Najprej je obračunal z delavskimi strankami in organizacijami. Komunistična stranka mu je bila najbolj nevarna. Nato socialdemokratska stranka. Nato je zasedel ves delavski in revolucionarni tisk: »Rote Fahne«, »Vorwärts«, »Welt am Abend«, »Berlin am Morgen«, »Arbeiter-Illustrierte-Zeitung« in druge. Zasedel je tiskarne in delavske domove. »Rdeča pomoč«, ki je bila ustanovljena zato, da je podpirala delavske politične jetnike, se je umaknila v ilegalo. Pozaprl je delavske zaupnike in voditelje delavskih združenj. Povod za to akcijo mu je dalo praznovanje 1. maja, ki so ga delavci kljub nacistom 1933. leta še praznovali. (Nacisti so kasneje prevzeli 1. maj kot svoj praznik!)

Kjer ni šlo drugače, je Hitler obtožil svoje nasprotnike korupcije. Nato je izdal uradna povelja in prepovedi.

Zasedel je delavsko banko in delavske nabavljalne zadruge.

Prišla je ura obračuna!

Hitler ni prezrl dejstva, da so nevarne tudi človeške misli — ideje. V Goebbelsu je imel zanesljivega hlapca, ki mu je zaupal čisto v kulturi in kulturnih krogih.

Očistil se je vrste znanstvenikov. Ni prizanesel niti zdravnikom niti pisateljem. Ni prizanesel niti Nobelovim nagradencem: Albertu Einsteinu (ki je odšel v Ameriko), fiziku Jamesu Francku, kemiku Fritzju Haberu in številnim drugim. Na vrsto so prišli gospodarstveniki, sociologi in pravniki.

Hitler brezobzirno vsiljuje nemškemu ljudstvu »gleichschaltung«.

Knjige so nevarne. Kajti v njih so napisane stvari, ki nacistom niso všeč. Torej — proč z njimi! Na grmado z njimi! In spet se zgodovina ponavlja.

Trg pred berlinsko opero 10. maja 1933 leta. V večernih urah tega dne je trg priča nezasišlanemu dogodku. V dvajsetem stoletju zagori grmada, na katero so nacisti vrgli — desetisoče knjig. Trg je poln rjavih in črnih kolon oddelkov SA in SS, ki so poravnane v vojaških formacijah. Knjige dovažajo s tovornjaki. Godbe igrajo »Deutschland, Deutschland über alles...«.

Grmada zagori in grozljivo osvetljuje trg. V avtu se pripelje nasmejan Goebbels. — Na grmadi gorijo dela Marxa, Engelsa, Lenina, Rose Luxemburg, Karla Liebknechta in Avgusta Bebla. Na grmadi gorijo romani in dela Thoma in Heinricha Manna, Loenharda Franka, Stefana Zweiga, Berta Brechta, Teodorja Pliviera, Ericha M. Remarquea, Eгона Kische, Uptona Sinclaira, Helen Kelerjeve Spiski prepovedanih knjig so dolgi.

Grmada v Berlinu ni edina. Goebbels je dal znak. Podobne grmade zagorijo v Münchenu, Dresdenu, Breslau, Frankfurtu.

V Düsseldorfu so javno sežgali dela največjega nemškega pesnika Heinricha Heineja.

Policija in oddelki SA so preiskovali knjigarne in javne knjižnice. Vdirali so v stanovanja, v kleti, na podstrešja. Iskali so »prepovedane« literature.

Goebbels je hotel mirno spati. V listih je objavil seznam prepovedanih knjig. Nihče se ni mogel izgovarjati — nemška pedantnost je obsedla izvrševalce tega odloka.

Poznan je nacistični izrek iz tega obdobja: »Ce slišim besedo kultura, tedaj primem za samokres!« To je stavek iz gledališke drame Hansa Jobsta, edinega nacionalsocialističnega pisatelja v tistem obdobju. Na Goebbelsovo zahtevo so njegovo dramo igrali nemška gledališča.

Kolone SA so marširale. Marširale in pele:

»Wenns Judenblut vom Messer rinnt, gehts uns nochmal so gut.«
(Ce judovska kri teče pod nožem, nam je še enkrat bolje).

To je bila »nova« doba. Zato so kolone SA prepevale:

»Die rote Brut, schlagt sie zu Brei, SA marschier — die Strasse frei!«
(Rdeča zalega, zmeljimo jo v kašo, SA maršira — cesta naj bo prosta!)

Sredi junija 1933 je münchenski mestni svet sklenil uničiti grobova Gustava Landauerja in Kurta Einsnerja, ki so ju leta 1919 umorili bavarski reaktionarji.

Prišla je ura obračuna! Za nazaj in za naprej!

31

Sloveni so se divje zagnali in zatulili, da je zaječalo ozračje. Iztok je bil že med vrati. Straža je ostrmela. Vrgla je plamenice ob tla. Udarile so sekire, zapokali so oklepi. Nastala je zmešnjava.

Hipoma so se vzdignili meči, telesa so zakrili štiti in zrastle je nepridna stena, ob katero je zaman butalo valovje Slovenov. A vedno večji hudournik je treskal vanjo, stena se je začela umikati, nenadoma se nagne. Sloveni pritisejo steno pade. Toda v istem hipu se odpro vrata na zahodni strani tabora, skozenj vdre bizantinska konjenica in se zareže v vojsko nagih Slovenov. Hitro si preseka pot in odvihra proti jugu v mračno temino.

Ta teden v črnem okvirju

V OBCESTNEM JARKU SE JE PREVRNIL

Na cesti II. reda med vasi Bratonce in Dokaževjem se je v nedeljo popoldne dogodila huda prometna nesreča. V občestni jarek se je prevrnil z osebnim avtomobilom, reg. št. LJ 393-25, Andrej Antolin iz Grosuplja. Do nesreče je prišlo, ker je Antolin izgubil oblast nad krmilom, nakar ga je zaneslo na levo stran in se je obrnil na streho. Pri nesreči telesnih poškodb ni bilo, medtem ko materialna škoda znaša po nestrokovni oceni več kot pol milijona dinarjev.

t. c.

UMRL JE V BOLNICI

V sredo popoldne je prišlo na cesti III. reda med Križevci in Petrovci do hude prometne nesreče. Iz smeri Križevca proti Petrovcem je peljal z motornim kolesom Teodor Grkinič iz Petrovca. Na zoženem cestišču ga je nenadoma začelo zanašati in je padel. Zaradi hudih telesnih poškodb so ponesrečenca takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je v četrtek ponoči umrl.

t. c.

NI NAKAZAL SPREMENBO SMERI VOZNJE

Iz smeri Ljutomer se je pripeljal po cesti II. reda v soboto zvečer kolesar Izidor Rajh iz Noršince št. 22. Nenadoma je zavil v levo, ne da bi nakazal spremembo smeri voznje. Za njim je pripeljal z osebnim avtomobilom Anton Knez iz Celja, Miklošičeva 11, tako da je trčil v kolesarja. Kolesar je bil pri trčenju telesno poškodovan.

t. c.

NA CESTI STA TRČILA

Na cesti III. reda sta v četrtek pri Moravcih trčila Franc Horvat, voznik traktorja iz Martjanec in Stefan Dominik iz Odrance, ki je upravljal osebni avto. Do nesreče je prišlo, ker je Franc Horvat vozil po sredini cestišča in s tem onemogočil prehitvanje osebnemu avtomobilu. Vozili sta trčili in nastalo materialno škodo ocenjujejo na 50.000 dinarjev.

t. c.

NA CESTI NI BILA PREVIDNA

Do prometne nesreče je prišlo v petek zvečer na stranski cesti v Zepovcih, med 18-letnim mopedistom Francem Petrošičem iz Zepovca in kolesarko Kristino Cvetkovič, ki je postala zmedena in je trčila z mopedistom. Pri padcu sta se oba poškodovala, tako da so morali kolesarko prepeljati v bolnišnico.

t. c.

Z MOPEDOM JE PADEL

V petek zjutraj je z mopedom padel v Ljutomeru na križišču cest Juršičeve in Prešernove, Jože Patič iz Ljutomerja, Prešernova cesta 3. Pri padcu je dobil hude telesne poškodbe in so ga prepeljali v soboško bolnišnico, medtem, ko je materialna škoda na mopedu minimalna.

t. c.

Grške črtice

(NADALJEVANJE iz prejšnje številke)

Med prisilnim čakanjem pa smo preložili izvedbo tega vsekar dobrega bojnega načrta na poznejši čas, namreč po grškem kalendarju, saj se je pokazalo, da je v naši skupini, ki je štela 37 ljudi, kar 18 avtnih strokovnjakov in strokovnjakov in vsakdo izmed njih je kar ad hoc razvil svojo teorijo o tem, kako je nezgoda nastala, in s tem povzročil, da smo vse temeljito prešetali. Ko smo si s Spasom vred nazadnje vsi oddahnili in vozili dalje, si je tudi najstarejši izmed nas opomogel od očitnega živčnega šoka in z nekaterimi neprostovoljnimi in kar nestrokovnimi dvotipi do kraja popravil pokvarjeno razpoloženje.

Pred Kraljevskim gradom v Atenah

Posledica tega edinega počestnega incidenta je bila, da smo šele ob 2. uri prispeli do solunskega hotela, ki naj bi bil moderen, toda sobna oprema je bila očitno vsa še iz prejšnjega stoletja...

Z obema hoteloma v Atenah in Solunu smo bili kar zadovoljni, dasi sta bila kategorije gama, to-

rej po našem tretje vrste. Stenic, ki bi nas naj po raznih črnih napovedih vznemirjale, nismo občutili. V trgovsko pomembnem Solunu je v nekaterih ulicah kar po več hotelov. Domala vsi in ostale hiše so zgrajeni v istem slogu — v dunajskem Jugendstilu. Velik del Soluna, kjer so šele po balkanskih vojnah zagospodovali Grki, je namreč l. 1917 pogorel in avstrijski fabrikanti so tedaj prodali z zlatom založenim Solunom celotno celotno vlakno najbolj modernih fasadnih okrasov. Sicer pa imamo hiše tega slikovitega sloga tudi v naši Ljubljani...

Veliko dohodkov daje Grčiji tujski promet. Zato skrbje za dobre ceste, ki so skoraj vse asfaltirane — iz sredstev ameriške pomoči — iz sredstev ameriške pomoči — iz sredstev ameriške pomoči — iz sredstev ameriške pomoči. Najbolj pomembna je nova avtostrada, ki veže Solun s Tesalijo in teče med božanskim Olimpom in morjem. Moteli so še razmeroma redki. Ker je doba od marca do konca maja za turista najboljše — poletje je vroče, pozna jesen in zima pa sta deževna — srečujemo zdaj povsod skupine turistov, zlasti Angležev, Amerikancev, Francozov in Nemcev — po velikem delu starejši ljudi.

PROBLEMI IN TEŽAVE

Dasi daje turizmu lepe zneske, saj plačš že za raznovrstne ogledne najmanj 10 drahem vstopnine — in je tudi mornarstvo aktivna proračunska postavka, vendar je uvoz, zlasti živil dvakrat večji od bombaža, razine, vino, južno sadje, olje itd. Gozdov v našem smislu je prav malo, gorska pobočja so pogosto gola ali pa jih pokriva grmičevje (makija), po velikem delu črni trn ali glog. Les morajo torej uvažati. Da ga primanjkuje, vidiš tudi na gradbiščih, kjer sestavljajo odre in ogrožja iz lesa, ki je za naše pojme kar prešibek. Da bi kje pogozdovale obširne goličave nismo opazili. Pravijo, da je plast prsti preplavita in sadike bi se v poletni vročini posušile. Po ravninah pa prav lepo uspeva kanadski topol.

Velik problem je erozija. Silni jesenski in zimski nalivi odnašajo leto za leto velikanske mase prodca in rodovitne prsti v globoke doline in prepade, kar lahko opazujemo tudi v naši Makedoniji. Posledica tega je, da so struge

Fazani za Hrvatsko

Letošnjo muhasto vreme nagaja tudi rejcem divjadi. V specialnem vzrejalšču divjadi v Beltincih pravijo, da je bil letošnje leto prirodni prirastek divjadi uničen v višini 60 — 70 odst., zato je tudi pri umetni vzreji divjadi bilo zaradi slabega vremena manj uspehov. Beležijo, da je bilo okrog 7 odst. več poginov, kot če bi bilo normalno vreme. Obseg vzreje se od lanskih 25 tisoč desetmesečnih fazanov ni povečal, ker to tudi ne dopuščajo rejni prostori. Morda je novost v tem, da

se vedno bolj zanimajo za tukajšnje fazane Hrvati, ker so za domača lovišča in potrebe tukajšnjega lova obstoječe kapacitete dovoljne, ostane letno okrog 7000—8000 fazanov, ki jih prodajo drugam.

V zavodu precej delajo na tem, da bodo postopoma prešli na umetno vzrejo jerebic. Predvidevajo, da bodo rejne prostore uredili z lastnimi sredstvi v razdobju treh let. Kapaciteta reje jerebic pa bi znašala letno 15.000 jerebic.

75 tisoč piščancev več

Doslej je bila kapaciteta perutninarske farne v Petrovcih 200 tisoč piščancev, vendar so z dograditvijo novega objekta povečali kapaciteto za nadaljnjih 75 tisoč piščancev. V začetku tega meseca so vložili prve piščance. Razpoložljive, dosedanje valilne kapacitete za povečanje proizvodnje ne ustrezajo več, tako da enodnevne piščance kupujejo na perutninarski farmi Pivka. Razširjena reja piščancev narekuje, da bo morala farma v bližnji pri-

hodnosti kupiti novi inkubator z večjo kapaciteto.

Tudi lovski obrat pri drugi je letos svojo proizvodnjo zelo povečal. Letos bodo zredili po predvidevanjih 5000—6000 fazanov, ki jih bodo sprstili v okoliška lovišča. Samo lovci iz Italije so si zagotovili v tukajšnjih loviščih za odstrel 1000 fazanov, 200 zajcev in 15 komadov srnjadi. Ob velikem zanimanju za lovni turizem bi imel po predračunih obrat v letošnjem letu okrog 10 tisoč dolarjev deviznega priliva.

PA SE NEKAJ DROBIŽA!

Preden smo zapustili zanimivo Helado, ki zna celo iz pravnih starin napraviti denar, smo si v neki vasi za zadnji grški drobšč kupili vina. Tam smo na neki lepi stavbi zagledali napis »Idiotikon gimnazion«. Se zdaj mi ni jasno, kdo so idioti v njej — učenci ali učitelji. Očitno pa je, da se jim tam o kakšni reformi še niti ne sanja. Morda pa je ta šola namenjena deci egejskih Makedoncev, ki jim Grčija ne priznava manjšinskih pravic.

Na meji se je naš neutrudni vodnik moral prerokati z nekim mladim blagajnikom, ki se od kraja ni upal izplačati na naše depozitno pismo naših težko pričakovanih dinarjev. Novo urejena okrepčevalnica se je očitno šele pripravljala na naval turistov, medtem ko je grška že v redu in z uspehom delovala...

Pred zadnjim odsekom našega »avtoputa« proti Demir Kapiji je naš Spaso kot zadnji vseh vozačev krenil na staro cesto in nas celih 25 km premetaval po njej, na drugi strani Vardara pa smo lahko gledali številne tuje avtomobile, kako so mirno frčali po novi asfaltirani cesti. Siromak z nami vred ni mogel vedeti, da so jo odprli 1. maja, ko nas je prevažal križem-krašem po zanimivi in prijazni Grčiji.

Mimogrede smo si ogledali še izkopanine starega Stobija in morali žal ugotoviti, da je tam skrb za starine mnogo manjša kot pri sosedih — lepa amfora n.p. čaka v svoji jami na to, da zalupa kdo kamen v njo. V bližnji hiši nas je sanitarni balkanskega tipa s svojo neposredno okolico prepričal, da je odvoz fekalij slabo organiziran — kakor tudi v nekaterih grških podeželskih motelih. V solunskem hotelu sem n.p. opazil, da zbirajo uporabljeni toaletni papir v posebnih košaricah za predelavo v novega. Zelji nekega prijaznega Makedonca, ki nas je vodil po Stobiju, da bi Mariborci ostali kar tam in napravili red, žal nismo mogli ustreči.

V Titovem Velezu z živahno večerno promenado in novim hotelom Internacional smo si oddahnili ob pleskavicah in pristnem tikveškem kavadaru — cena buteljke prav domaća — 600 din. Potem pa je naš Spaso brez pripravljanja opustil priročno mu in previdnostno hladniško brzino 60 km in nas po sijajnem stokilometer-skem finišu čez mostove in skozi predore stresel pred skopsko postajo iz svojega neusmiljeno trdovzmetnega FAP-a.

na domovina!?

33

Minila je polnoč, okrog Hilbudijevega tabora pa so še zme-raj goreli ognji in ob njih je bučala slovenska vojska, kakor na pol blazna.

Samo Svarun je bil žalosten, tako žalosten, da se je sključil v dve gube. Edina njegova opora, Iztok je ležal kakor mrtev pod šotorom.

Ko je prenehal boj, oče ni miroval, dokler niso izvlekli izpod grmade mrličev sinovega trupla. Udrle so se mu solze, ko so mu vzdignili sina vsega v krvi. Zgrudil se je nanj in se razjokal. Nenadoma pa se je vzdignil.

»Ni še mrtev. Srce je vztrepetalo!«
U obeh mu je zažarelo upanje. Poklical je vrača, ki je bil mogočen v rodu Slovenov in čaščen in spoštovan kot velik zdravnik.